Հավելված 10

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի

2007 թվականի հուլիսի 10-ի
թիվ 205 Ն որոշմամբ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

Հայաստանի Հանրապետության
ֆինանսների և էկոնոմիկայի
նախարարի
2007 թվականի ________ __-ի
թիվ ____ Ն հրամանով

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի նախագահ՝

----------------------- Տիգրան Սարգսյան
2007 թվականի հուլիսի 17

Հայաստանի Հանրապետության
ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարար՝

---------------------- Վարդան Խաչատրյան
2007 թվականի

ԲԱՆԿԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՁԵՎԵՐԻ ԼՐԱՑՄԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1.1 Բանկերի հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների օրինակելի ձևերի լրացման ցուցումները (այսուհետ՝ հրահանգ) կիրառվում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի և օտարերկրյա բանկերի մասնաճյուղերի (այսուհետ՝ բանկեր) կողմից՝ հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս:

1.2 Բանկերի ֆինանսական հաշվետվությունները պետք է ներառեն նրանց բոլոր տարածքային ստորաբաժանումների, այդ թվում՝ Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս գտնվող մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գործունեության ցուցանիշները:

1.3 Հաշվետու տարի է համարվում տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակաշրջանը:

1.4 Նոր ստեղծված բանկերի համար առաջին հաշվետու տարի (ժամանակաշրջան) է համարվում Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում նրանց գրանցման օրվանից մինչև տվյալ տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին օրը ներառյալ ընկած ժամանակաշրջանը:

1.5 Միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջան է համարվում հունվարի 1-ից մինչև եռամսյակային միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրը ներառյալ ընկած ժամանակաշրջանը:

1.6 Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվում են աճողական կարգով: Միջանկյալ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում (ձև 6) միաժամանակ ցույց են տրվում նաև տվյալ ընթացիկ հաշվետու միջանկյալ ժամանակաշրջանի տվյալները: Բանկերը կազմում են միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ եռամսյակը մեկ անգամ:

1.7 Լուծարվող բանկը կազմում է ֆինանսական հաշվետվություններ տարեսկզբից մինչև դատարանի կողմից բանկի սնանկության մասին Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի դիմումը բավարարելու մասին որոշման կայացումը (լուծարման գործընթացի սկիզբն) ընկած ժամանակաշրջանի համար:

1.8 Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվում են վերլուծական (անալիտիկ) և ընդհանրացված (սինթետիկ) հաշվառման տվյալների հիման վրա:

1.9 Բանկերը, ելնելով ներկայացվող տեղեկատվության էականությունից, իրենց հայեցողությամբ կարող են ավելի մանրամասնել ֆինանսական հաշվետվությունների ձևերը և դրանց կից ծանոթագրությունները՝ պահպանելով ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ նաև՝ ՖՀՄՍ) և սույն հրահանգով սահմանված պահանջները և ներկայացման ենթակա պարտադիր հոդվածները:

1.10 Բանկերը կարող են խտացնել ֆինանսական հաշվետվությունների ձևերը, եթե ներկայացման ենթակա հոդվածում արտացոլվելիք գումարները (և՛ ընթացիկ, և՛ նախորդ ժամանակաշրջանների համար) 0-ական են կամ ոչ էական են:

1.11 Ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան հոդվածները մանրամասնվում են կից ծանոթագրություններում՝ ըստ սույն հրահանգի: Ընդ որում, բանկերը կարող են խտացնել ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում արտացոլված հոդվածները, եթե ներկայացման ենթակա հոդվածում արտացոլվելիք գումարները (և’ ընթացիկ, և’ նախորդ ժամանակաշրջանների համար) 0-ական են:

1.12 Ֆինանսական հաշվետվություններում տվյալները ցույց են տրվում հազար դրամներով՝ առանց ստորակետից հետո տասնորդական նիշի: Ֆինանսական հաշվետվություններում փակագծերում ցույց տրված գումարները թվաբանական գործողություններում դիտվում են որպես բացասական թվեր, ընդ որում, եթե փակագծից առաջ դրված է հանման («-») նշան, ապա փակագծում գրված թիվը գումարվում է:

1.13 Ֆինանսական հաշվետվությունները ունեն հետևյալ պարտադիր վավերապայմանները՝

1) անվանումը,

2) հաշվետու ամսաթիվը կամ ժամանակաշրջանը, որի համար կազմված է հաշվետվությունը,

3) բանկի անվանումը,

4) գլխամասային գրասենյակի գտնվելու վայրը,

5) թվային ցուցանիշների ներկայացման չափսը (ֆորմատը),

6) ֆինանսական հաշվետվությունների վավերացման օրը,

7) ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացնող պատասխանատու անձանց պաշտոնների անվանումը, այդ անձանց անունները և ստորագրությունները:

Ֆինանսական հաշվետվությունները հրապարակելիս պահանջվող վավերապայմանները պետք է արտացոլվեն բոլոր հաշվետվական ձևերի մեջ առանձին:

1.14 Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններին կից ներկայացվում է բանկի ղեկավարության հայտարարությունը՝

1) բանկի ֆինանսական վիճակը (բոլոր էական առումներով) արժանահավատորեն արտացոլող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման իր պատասխանատվության վերաբերյալ, այն է՝

ա. հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, խորհրդի կողմից հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,

բ. հիմնավորված գնահատումներ և հաշվարկներ կատարելու համար,

գ. ՖՀՄՍ պահանջների պահպանման, իսկ Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներից շեղումների դեպքում՝ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այդ շեղումների բացահայտման համար,

դ. հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,

ե. ֆինանսական հաշվետվությունները բանկի գործունեության անընդհատության հիման վրա պատրաստելու համար, եթե բանկի ղեկավարությունը մտադիր չէ կամ պատճառ չունի դիտարկելու բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու հավանականությունը:

2) Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանող արդյունավետ և հուսալի ներքին հսկողության համակարգի մշակման, ներդրման և գործունեության ապահովման համար, իսկ նշված նվազագույն պայմաններին չհամապատասխանելու դեպքում՝ ֆինանսական հաշվետվություններին կից այդ թերությունների բացահայտման համար,

3) բանկի ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և բավարար ճշտությամբ տեղեկատվություն ապահովող, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և ՖՀՄՍ-ներին համապատասխանող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգի ներդրման համար,

4) բանկի ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ՝ իր իրավասությունների սահմաններում, միջոցներ ձեռնարկելու համար:

Վերոնշյալ հայտարարությունը վավերացվում է բանկի տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի ստորագրությամբ:

1.15 Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ներկայացվում է բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների՝ ՖՀՄՍ-ներին և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ ակտերին համապատասխանության վերաբերյալ բանկի հավաստիացումները (տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների դեպքում՝ բանկի խորհրդի հավաստիացումը՝ համապատասխան վավերացմամբ): Ընդ որում, ֆինանսական հաշվետվությունները չեն կարող որակավորվել հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին համապատասխանող, եթե դրանք չեն բավարարում կիրառվող յուրաքանչյուր ստանդարտի բոլոր պահանջներին, և ստանդարտներից բխող հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ ակտերին, բացառությամբ ՖՀՄՍ-ներով նախատեսված դեպքերի:

1.16 Բանկերը տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ներկայացնում են բանկի ներքին աուդիտի պատրաստած և բանկի խորհրդի կողմից հաստատված եզրակացությունը՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմաններին համապատասխանության վերաբերյալ՝ բացահայտելով առկա թերությունները: Ընդ որում, արտաքին աուդիտը պետք է հաստատի բանկի կողմից իր ներքին հսկողության համակարգին տրված գնահատականի ճշտությունը:

1.17 Բանկերը տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ներկայացնում են նաև բանկի կողմից պատրաստված (բանկի առնվազն երկու խորհրդի անդամի կողմից ստորագրված) ֆինանսական վերլուծություն, որը նկարագրում և մեկնաբանում է բանկի ֆինանսական գործունեության և ֆինանսական վիճակի հիմնական բնութագրերը, ինչպես նաև գործունեության ընթացքում առաջացած հիմնական անորոշությունները: Նման զեկույցը ներառում է հետևյալ վերլուծությունները և մեկնաբանումները.

1) գործունեության վրա ազդող հիմնական գործոնները, ներառյալ կազմակերպության գործունեության միջավայրի փոփոխությունները, կազմակերպության կողմից այդ փոփոխություններին և դրանց հետևանքներին արձագանքելու եղանակը, ինչպես նաև գործունեության մակարդակը պահպանելուն, ամրապնդելուն և զարգացնելուն ուղղված ներդրումային, այդ թվում՝ շահութաբաժինների վճարման քաղաքականությունը,

2) բանկի ֆինանսավորման աղբյուրները, սեփական և փոխառու կապիտալների հարաբերակցության և բանկի գործառնությունների հետ կապված ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունները,

3) բանկի այն արժանիքները և միջոցները, որոնց արժեքը, Հայաստանի Հանրապետության ՖՀՄՍ-ների համաձայն, չի արտացոլվում հաշվապահական հաշվեկշռում:

1.18 Ռիսկերի քանակական և որակական բնութագրերը կարող են ներկայացվել բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում կամ ներառվել տարեկան հաշվետվության որևէ այլ բաժնում (օրինակ՝ ղեկավարության զեկույցում կամ ռիսկերի վերաբերյալ հաշվետվության մեջ), իսկ ֆինանսական հաշվետվություններում հղում կատարել դրանց:

ԳԼՈՒԽ 2. ՏԱՐԵԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2.1 Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվում են «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 55-րդ հոդվածի, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ) սկզբունքների համաձայն:

2.2 Բանկերի կողմից հրապարակվող տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են՝

1) ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը՝ ձև թիվ 1 (հավելված 1),

2) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը ձև թիվ 2 (հավելված 2),

3) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը՝ ձև թիվ 3 (հավելված 3),

4) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը՝ ձև թիվ 4 (հավելված 4),

5) համապարփակ ֆինանսական հաշվետվությունների ձևերին կից ծանոթագրությունները՝ ներառյալ հաշվապահական հաշվառման վարման քաղաքականությունը՝ ձև թիվ 5 (հավելված 5):

2.3 Բանկերը տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններին կից ներկայացնում են նաև արտաքին աուդիտորական եզրակացությունը:

2.4 Ֆինանսական հաշվետվությունների համախմբման դեպքում բանկը հրապարակում է համախմբված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները: Բանկը կարող է իր տարեկան ֆինանսկան հաշվետվությունում ներառել նաև իր առանձին տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները:

2.5 Այն դեպքերում, երբ ՖՀՄՍ-ները պահանջում են տեղեկատվություն ներկայացնել ըստ ֆինանսական գործիքների տարբեր դասերի, բանկը պետք է ֆինանսական գործիքները խմբավորի ըստ դասերի՝ կապված բացահայտվող տեղեկատվության տիպից և ֆինանսական գործիքների բնութագրերից:

2.6 Բանկերը նախորդ տարիների էական սխալները, որոնք բացահայտվել են հաշվետու ժամանակաշրջանում, ճշգրտում են ՀՀՄՍ 8-ի համաձայն:

2.7 Համաձայն ՀՀՄՍ 8-ի, բանկերը ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում բացահայտում են արտասովոր (արտակարգ) հոդվածները, սովորական հոդվածների անսովոր դրսևորումները, ընդհատված գործառնությունները, հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխությունները, էական սխալները և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ փոփոխությունները (դրանց բնույթը և եթե իրագործելի է՝ գումարի բացահայտումը), եթե դրանց արդյունքներն էական ազդեցություն ունեն ընթացիկ ժամանակաշրջանում, կամ ակնկալվում է, որ էական ազդեցություն կունենան հետագա ժամանակաշրջաններում:

2.8 Բանկը ֆինանսական հաշվետվություններ ներկայացնելու համար չափումներ կատարելիս օգտագործում է այն տեղեկատվությունը, որն առկա է մինչև հաշվետվության ներկայացման համար վավերացումը:

2.9 Բանկերը հաշվապահական հաշվեկշռի հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքերը, որոնք վերաբերում են հաշվապահական հաշվեկշռի հաշվետու ամսաթվին, բացահայտում են ՀՀՄՍ 10-ի համաձայն:

2.10 Հաշվետվությունների համապատասխան հոդվածները մանրամասնվում են կից ծանոթագրություններում` ըստ սույն հրահանգի:

ԳԼՈՒԽ 3. ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

3.1 «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 55-րդ հոդվածի համաձայն` բանկերը յուրաքանչյուր եռամսյակի համար կազմում են միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթը, որը ներառում է հետևյալ բաղկացուցիչները.

1) համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն` ձև թիվ 6 (հավելված 6),

2) ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն` ձև թիվ 7 (հավելված 7),

3) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն` ձև թիվ 8 (հավելված 8),

4) դրամական հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն` ձև թիվ 9 (հավելված 9),

5) միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների ձևերին կից ծանոթագրությունները` ներառյալ հաշվապահական հաշվառման վարման քաղաքականությունը` ձև թիվ 5 (հավելված 5):

3.2 Եռամսյակային միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվում են ՀՀՄՍ 34-ով սահմանված ժամանակաշրջաններին համապատասխան:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին եռամսյակային միջանկյալ հաշվետվությունը (ձև թիվ 6) կազմվում է ընթացիկ միջանկյալ եռամսյա ժամանակաշրջանի համար և ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջանի համար (աճողական) և անմիջապես նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան-ների (ընթացիկ և տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը) համար:

Եռամսյակային ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն (ձև թիվ 7) ընթացիկ միջանկյալ եռամսյակային ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և անմիջապես նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ համեմատական հաշվապահական հաշվեկշիռն է:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին եռամսյակային միջանկյալ հաշվետվությունը (ձև թիվ 8) կազմվում է ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջանի համար (աճողական) և անմիջապես նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի (տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը) համար:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին եռամսյակային միջանկյալ հաշվետվությունը (ձև 9) կազմվում է ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած

ժամանակաշրջանի համար (աճողական), և անմիջապես նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի (տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը) համար:

3.3 Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են համախմբված հիմունքով, եթե բանկի ամենավերջին տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները եղել են համախմբված: Եթե բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը ներառել է բանկի առանձին ֆինանսական հաշվետվությունները` ի լրումն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների, ապա բանկը կարող է իր միջանկյալ հաշվետվությունում ներառել իր առանձին միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

3.4 Սույն հրահանգում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում (ձև թիվ 5) համադրելի տեղեկատվությունը ներկայացված է ըստ «ընթացիկ ժամանակաշրջանի» և «Նախորդ ժամանակաշրջանի», սակայն միջանկյալ հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում համադրելի տեղեկատվությունը պետք է ներկայացվի ըստ համապատասխան ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միջանկյալ ժամանակաշրջանների: Օրինակ` միջանկյալ ֆինանսական արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությանը կից ծանոթագրություններում պետք է ներկայացվի համադրելի տեղեկատվություն ըստ «Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի», «Ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջանի (աճողական)», «Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի», «Նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև համադրելի հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջանի (աճողական)» համար, ընդ որում, ներկայացվող տեղեկատվության համադրելիությունը պետք է կիրառվի նաև պատմողական և նկարագրական տեղեկատվության մեջ, երբ դա նպատակահարմար է ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները հասկանալու համար:

3.5 Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս կիրառվում է հաշվապահական հաշվառման նույն քաղաքականությունը, որը կիրառվում է նրա տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս` հաշվի առնելով հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ փոփոխությունները, որոնք տեղի են ունեցել ամենավերջին տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվից հետո և պետք է արտացոլվեն հաջորդ տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում:

3.6 Համաձայն ՀՀՄՍ 8-ի` բանկերը միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում բացահայտում են արտասովոր (արտակարգ) հոդվածները, սովորական հոդվածների անսովոր դրսևորումները, ընդհատված գործառնությունները, հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխությունները, էական սխալները և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ փոփոխությունները (դրանց բնույթը և եթե իրագործելի է` գումարի բացահայտումը, հետևանքները), եթե դրանց արդյունքներն էական ազդեցություն ունեն ընթացիկ ժամանակաշրջանում, կամ ակնկալվում է, որ էական ազդեցություն կունենան հետագա ժամանակաշրջաններում:

3.7 Բանկը միջանկյալ ժամանակաշրջանն արտացոլող ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու համար չափումներ կատարելիս օգտագործում է այն տեղեկատվությունը, որն առկա է

մինչև հաշվետվության ներկայացման համար վավերացումը և արտացոլում նախորդ տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների կամ ընթացիկ հաշվետու տարվա նախորդ միջանկյալ հաշվետվություններում ներկայացված գումարների գնահատականներում հնարավոր փոփոխությունները. ընդ որում նախորդ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարները ենթակա չեն հետադարձ ճշգրտման, սակայն պահանջվում է, որ գնահատականներում ցանկացած էական փոփոխության բնույթը և գումարը բացահայտվի կից ծանոթագրություններում:

3.8 Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները պայմանավորված են հաշվապահական հաշվառման նոր ստանդարտների ընդունմամբ, այս քաղաքականության որևէ փոփոխություն, համաձայն ՀՀՄՍ 8 ստանդարտի հիմնական մոտեցման, պետք է արտացոլվի ընթացիկ հաշվետու տարվա նախորդ միջանկյալ ժամանակաշրջանների, ինչպես նաև նախորդ հաշվետու տարիների համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացմամբ: Այնուամենայնիվ, եթե նախորդ հաշվետու տարիներին վերաբերող ճշգրտման գումարը խելամտորեն որոշելի չէ, ապա նոր քաղաքականությունը կիրառվում է առաջընթաց, սակայն փաստն անպայմանորեն բացահայտվում է կից ծանոթագրություններում:

3.9 Ֆինանսական տարվա ընթացքում սեզոնայնորեն, ցիկլայնորեն կամ պատահաբար ստացվող եկամուտները, ինչպես նաև անհավասարաչափ ծախսումները նախապես չեն ճանաչվեն կամ հետաձգվում միջանկյալ ամսաթվի դրությամբ, այլ ճանաչվում են ըստ առաջացման, եթե նախապես ճանաչումը կամ հետաձգումը նպատակահարմար չէ հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ:

ԳԼՈՒԽ 4. ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

4.1 Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 1) տարեկան հաշվետվության 3-րդ և 4-րդ սյունակներում լրացվում են, համապատասխանաբար, հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի տվյալները: Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6) միջանկյալ հաշվետվությունում, 2-րդ սյունակում, լրացվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի տվյալները, 5-րդ սյունակում՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի տվյալները, 3-րդ սյունակում՝ հաշվետու տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջանի տվյալները՝ աճողական կարգով, 6-րդ սյունակում՝ նախորդ տարվա նույն համեմատական տվյալները:

4.2 Հանապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6) 1-ին եռամսյակի համար ներկայացվող միջանկյալ հաշվետվության 4-րդ և 6-րդ սյունակները չեն լրացվում և չեն հրապարակվում:

4.03 կետն ուժը կորցրել է 20.03.12թ. թիվ 68 Ն որոշմամբ

4.4 Բանկը իր ցանկությամբ կարող է «Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (միջանկյալ) հաշվետվության» փոխարեն պատրաստել «Ֆինանսական արդյունքների մասին (միջանկյալ) հաշվետվություն» և «Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (միջանկյալ)

հաշվետվություն»: Հաշվետվությունները լրացվում են նույն սկզբունքով, ինչ որ «Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն»-ը:

ԳԼՈՒԽ 5. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

5.1 Տարեկան ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության (ձև թիվ 2) 3-րդ սյունակում լրացվում են հաշվետու ֆինանսական տարվա վերջի տվյալները, 4-րդ սյունակում՝ նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի տվյալները: Միջանկյալ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության (ձև թիվ 7) 3-րդ սյունակում լրացվում են ընթացիկ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի տվյալները, 3-րդում՝ անմիջապես նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի տվյալները:

5.2 Կից աղյուսակում ներկայացված են հաշվետվության և դրան համապատասխան կից ծանոթագրության կետերում ներառվող հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանի այն հաշիվները, որոնց մնացորդները պետք է արտացոլվեն տվյալ հոդվածում: Հնարավոր են դեպքեր, երբ որոշակի գումարները պատկանում են կոնկրետ հոդվածներին, սակայն համապատասխան հաշվային պլանի հաշիվները նշված չեն: Այդ դեպքում գումարն արտացոլվում է ըստ հոդվածին համապատասխանելիության, և նման դեպքերը սույն հրահանգով խախտում չեն համարվի:

5.3 Եթե առկա են տարբերություններ Կենտրոնական բանկի կողմից բանկերի համար հաստատված ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգի և ՖՀՄՍ-ներով ամրագրված ակտիվների հնարավոր կորուստների ձևավորման մոտեցումների միջև, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս անհրաժեշտ է առաջնորդվել ՀՀՀՀՍ-ների պահանջներով, սակայն պարտադիր բացահայտել (ծանոթագրություն 37. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն») Կենտրոնական բանկի կողմից բանկերի համար հաստատված ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստների կարգի համաձայն հաշվարկված պահուստների գումարները և դրանց ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի վրա:

5.4 Սույն գլխում՝ բանկի ակտիվները ըստ վարկանիշների խմբավորելիս, օգտագործված են Ստանդարտ և Փուրզ, Ֆիտչ, իսկ փակագծերում՝ Մուդիզ վարկանիշային գործակալությունների կողմից սահմանված վարկանիշները: Եթե միևնույն պահանջի դեպքում առկա է տարբեր վարկանիշային կազմակերպությունների կողմից տրամադրված երկու տարբեր վարկանիշ, ապա բանկը ընտրում է ամենախիստը, իսկ երեք և ավելի վարկանիշների դեպքում՝ երկու ամենացածր ռիսկի կշիռներից առավել խիստը:

5.5 Սույն գլխով սահմանված ձևով բանկի ակտվները ըստ վարկանիշների դասակարգելիս, բանկերը հիմք են ընդունում վերը նշված վարկանիշային գործակալությունների կողմից հաշվետու ժամանակաշրջանին վերաբերող վերջին թարմացված տվյալները՝ կախված պահանջների ժամկետայնությունից, գործիքների տեսակից և արժույթից:

Գլուխ 6. ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

6.1 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին տարեկան (միջանկյալ) հաշվետվությունը բաղկացած է երկու աղյուսակներից: Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին տարեկան հաշվետվության I (առաջին) աղյուսակում ցույց են տրվում հաշվետու տարվան նախորդող տարվան վերաբերող տվյալները, II (երկրորդ) աղյուսակում` հաշվետու տարվա տվյալները: Բանկի սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվության I և II աղյուսակներում ցույց են տրվում, համապատասխանաբար, ընթացիկ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը և նախորդ տարվա մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջանի տվյալները:

6.2 1-ին աղյուսակի «1. Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում առ 01 հունվարի -------թ. » 1-ին տողում ըստ սյուների լրացվում է նախորդ տարվա (ժամանակաշրջանի) սկզբի դրությամբ.

1) 1-ին սյունակում` կանոնադրական կապիտալի մնացորդը,

2) 2-րդ սյունակում` բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսերի հաշվեկշռային մնացորդը,

3) 3-րդ սյունակում` կանոնադրական կապիտալի զուտ գումարը (սյունակ 1 - սյունակ 2),

4) 4-րդ սյունակում` էմիսիոն եկամտի մնացորդը. էմիսիոն վնասը ցույց է տրվում փակագծերում,

5) 5-րդ սյունակում` գլխավոր պահուստի մնացորդը,

6) 6-րդ սյունակում` Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա գործառնությունների վերահաշվարկից,

7) 7-րդ սյունակում` վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների` իրական արժեքով վերաչափումից չիրացված շահույթների/վնասների և դրամական հոսքերի հեջավորման ածանցյալ գործիքների` իրական արժեքով վերաչափումից շահույթների/վնասների հանրագումարը: Բացասական լինելու դեպքում այս գումարը ցույց է տրվում փակագծերում,

8) 8-րդ սյունակում` դրամական հոսքերի հեջավորում,

9) 9-րդ սյունակում` ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ,

10) 10-րդ սյունակում` չբաշխված շահույթի (վնասի) գումարը (վնասը ցույց է տրվում փակագծերում),

11) 11-րդ սյունակում` հայտարարված միջանկյալ շահաբաժինների գումարի մնացորդը,

12) 12-րդ սյունակում` 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ, 7-րդ, 8-րդ, 9-րդ, 10-րդ և 11-րդ սյունակների հանրագումարը,

13) 12-րդ սյունակում` չվերահսկվող բաժնեմաը, լրացվում է ընկերության կողմից համախմբված հաշվետվություններ ներկայացնելու դեպքում,

14) 13-րդ սյունակում` 12-րդ և 13-րդ սյունակների հանրագումարը:

6.3 «1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը» տողի «Չբաշխված շահույթ» սյունակում արտացոլվում է ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտի հիմնական մոտեցման համաձայն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխության և հաշվետու տարում հայտնաբերված նախորդ տարիներին վերաբերող էական սխալների ուղղման հետևանքով չբաշխված շահույթի սկզբնական մնացորդի ճշգրտման գումարը: Նույն գումարը գրվում է «Ընդամենը» սյունակում: Բացասական լինելու դեպքում այս գումարը ներկայացվում է փակագծերում:

6.4 «2. Վերահաշվարկված մնացորդ» տողի «Չբաշխված շահույթ» սյունակում գրվում է «1. Մնացորդը առ 1 հունվարի ------ թ.» տողի «Չբաշխված շահույթ» սյունակի և «1.1. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտում» տողի «Չբաշխված շահույթ» սյունակի տվյալների հանրագումարը կամ տարբերությունը: Մնացած սյունակներում լրացվում են «Մնացորդը առ 1 հունվարի ------- թ.» տողի տվյալները:

6.5 «3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում` » տողում լրացվում են.

1) 1-ին սյունակում` կանոնադրական կապիտալի ձևավորման, բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) թողարկման ու կանոնադրական կապիտալի այլ աճի կամ նվազման (սեփական կապիտալի այլ տարրերի

հաշվին) և հետ գնված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) մարման հետևանքով կապիտալի նվազման տարբերությունը (բացասական լինելու դեպքում այս գումարը ցույց է տրվում փակագծերում),

2) 2-րդ սյունակում՝ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) հետ գնման հետևանքով ու հետ գնված կապիտալի այլ աճի և հետ գնված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) վաճառքի ու հետ գնված կապիտալի այլ նվազման տարբերությունը (բացասական լինելու դեպքում այս գումարը ցույց է տրվում փակագծերում),

3) 3-րդ սյունակում՝ 1-ին և 2-րդ սյունակների տարբերությունը (բացասական լինելու դեպքում այս գումարը ցույց է տրվում փակագծերում),

4) 4-րդ սյունակում՝ կանոնադրական կապիտալի ձևավորման, բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) հետագա թողարկման, հետ գնված բաժնետոմսերի վաճառքի, մարման, էմիսիոն եկամտի հաշվին կանոնադրական կապիտալի աճի հետևանքով էմիսիոն եկամտի աճի և նվազման տարբերության գումարը,

5) 5-րդ սյունակում՝ գլխավոր պահուստի հաշվին կանոնադրական կապիտալի աճի և բանկի սեփականատերերի հետ այլ գործարքների հետևանքով գլխավոր պահուստի աճի և նվազման տարբերության գումարը,

6) 10-րդ սյունակում՝ չբաշխված շահույթի հաշվին կանոնադրական կապիտալի աճի և բանկի սեփականատերերի հետ այլ գործարքների հետևանքով չբաշխված շահույթի աճի և նվազման տարբերության գումարը,

8) 12-րդ սյունակում՝ 3-րդ, 4-րդ, 5-րդ և 10-րդ սյունակների հանրագումարը:

3.1, 3.2 տողերում ներառված են 4-րդ տողում արտացոլված գումարների բացվածքը՝ ըստ կանոնադրական կապիտալի աճի և նվազման: Հաշվետվությունը կազմելիս կարող են բացվել տվյալ բանկի համար էական այլ հոդվածների համար լրացուցիչ տողեր՝ լրացնելով հոդվածի անվանումը և գումարը:

6.6 «4. Համապարփակ եկամուտ» տողի 8-րդ և 11-րդ սյունակներում ցույց է տրվում համապարփակ եկամուտների տարր հանդիսացող հոդվածների փոփոխության գումարը:

6.7 «5. Շահութաբաժիններ» տողում ցույց է տրվում.

1) 5-րդ սյունակում՝ շահութաբաժինների (արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով) հայտարարման հետևանքով գլխավոր պահուստի նվազման գումարը,

2) 10-րդ սյունակում՝ շահութաբաժինների հայտարարման հետևանքով չբաշխված շահույթի նվազման գումարը,

3) 11-րդ սյունակում՝ 9-րդ սյունակում՝ հայտարարված և մարված միջանկյալ շահութաբաժինների գումարների տարբերությունը,

4) 12-րդ սյունակում՝ 5-րդ, 10-րդ և 11-րդ սյունակների հանրագումարը:

6.8 «6. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝» տողի սյունակներում ցույց են տրվում սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացումներն ու նվազեցումները: Հաշվետվությունը կազմելիս այս բաժնում կարող են բացվել տվյալ բանկի համար էական այլ հոդվածների համար լրացուցիչ տողեր՝ լրացնելով հոդվածի անվանումը և գումարը:

«7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝» տողում ցույց է տրվում սեփական կապիտալի տարրերի միջև շարժերը:

7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5 տողերում ներառված են 8-րդ տողում արտացոլված գումարների առավել էական հոդվածները: Հաշվետվությունը կազմելիս կարող են բացվել տվյալ բանկի համար էական այլ հոդվածների համար լրացուցիչ տողեր՝ լրացնելով հոդվածի անվանումը և գումարը:

6.9 8-րդ տողում լրացվում են բոլոր սյունակների հանրագումարները:

6.10 9-ից 16-րդ տողերը լրացվում են նույն սկզբունքով, ինչ որ 1-ից 8-րդ համապատասխան տողերը:

Գլուխ 7. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

7.1 Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կարող է կազմվել ուղղակի մեթոդով, ըստ որի՝ ներկայացվում են համախառն դրամական մուտքերի և համախառն դրամական վճարումների հիմնական տեսակները: Այն արտացոլում է հաշվետու ժամանակաշրջանում բանկի դրամարկղում և բանկային հաշիվներում գործառնական, ներդրումային, ֆինանսական գործունեությունից (ներառյալ՝ արտասովոր դեպքերից) Հայաստանի Հանրապետության արժույթի և արտարժույթի, դրամական միջոցների համարժեքների (այսուհետ՝ դրամական միջոցներ) մուտքերը և ելքերը, հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի և վերջի մնացորդները, ինչպես նաև արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունների հետևանքով դրամական միջոցների և դրամական միջոցների համարժեքների աճը կամ նվազումը:

7.2 «Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից» բաժնում արտացոլվում են բանկի հիմնական գործունեության, ինչպես նաև այլ գործունեության, բացառությամբ՝ ներդրումային և ֆինանսական գործունեության հետ կապված դրամական զուտ հոսքերը:

7.3 «Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից» բաժնում արտացոլվում են երկարաժամկետ ակտիվների և այլ ներդրումների ձեռքբերումից առաջացած զուտ հոսքերը, որոնք չեն ընդգրկվում դրամական միջոցների համարժեքների մեջ:

7.4 «Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից» բաժնում արտացոլվում են այն գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքերը, որի հետևանքով տեղի են ունենում բանկի սեփական կապիտալի և փոխառու միջոցների ծավալի ու կառուցվածքի փոփոխություններ:

7.5 Դրամական հոսքերը, որոնք առաջացել են արտարժույթով կատարված գործառնությունների հետևանքով, ներկայացվում են բանկի հաշվետվական արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով հաշվետվական արժույթի և արտարժույթի միջև դրամական միջոցների հոսքերի օրվա դրությամբ առկա փոխանակման փոխարժեքը:

7.6 Դրամական հոսքերի տարեկան հաշվետվության 2-րդ և 3-րդ սյունակներում լրացվում են, համապատասխանաբար, նախորդ և հաշվետու ժամանակաշրջանների տվյալները: Եթե բանկը կազմում է միջանկյալ հաշվետվություն, ապա 2-րդ և 3-րդ սյունակներում լրացվում են, համապատասխանաբար, ընթացիկ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը և նախորդ տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջանների տվյալները:

7.7 «Ստացված տոկոսներ» տողում ներկայացվում են թղթակցային հաշիվների, ներդրված ավանդների, տրամադրված վարկերի, ռեպո համաձայնագրերի, ակրեդիտիվների, ներդրումների և այլ գործառնությունների դիմաց փաստացի ստացված տոկոսային եկամուտները:

7.8 «Վճարված տոկոսներ» տողում ներկայացվում են թղթակցային և բանկային հաշիվների, ներգրավված ավանդների, ստացված վարկերի, ռեպո համաձայնագրերի և այլ պարտավորությունների դիմաց բանկի կողմից վճարված տոկոսային ծախսերը:

7.9 «Ստացված կոմիսիոն գումարներ» տողում ներկայացվում են բանկի կողմից մատուցված ծառայությունների դիմաց ստացված գումարները:

7.10 «Վճարված կոմիսիոն գումարներ» տողում ներկայացվում են այլ կազմակերպության կողմից բանկին մատուցված ծառայությունների դիմաց վճարված գումարները:

7.11 «Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)» տողում ներկայացվում են առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից իրացված օգուտը/(վնասը):

7.12 «Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ/(վնաս)» տողում ներկայացվում են արտարժույթի առք ու վաճառքից իրացված օգուտները/(վնասները):

7.13 «Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ» տողում ներկայացվում է անհուսալի ճանաչված վարկերի, դեբիտորական պարտքերի, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների վերականգնումից առաջացած դրամական ներհոսքը:

7.14 «Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարներ» տողում ներկայացվում են բանկի աշխատողներին վճարված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարների գումարները:

7.15 «Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր» տողում ներկայացվում են հաշվետու ժամանակաշրջանում գործառնական գործունեությունից ստացված այն եկամուտները և վճարված այն ծախսերը (ավանդների ապահովագրումը, տույժերի, տուգանքների, կառավարչական և հասարակական կապերի գծով ծախսումները և գործառնական գործունեություն հանդիսացող այլ գործառնությունների դրանցից ստացվող զուտ գումարները), որոնք չեն ընդգրկվել «Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից» բաժնի այլ տողերում:

7.16 «Գործառնական ակտիվներում նվազում (ավելացում)» տողում ներկայացվում են բանկի կողմից թանկարժեք մետաղների, առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի ներդրումների, ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների, առևտրային բանկերին, այլ ֆինանսական կազմակերպություններին և հաճախորդներին տրամադրված վարկերի, ներդրված ավանդների և ռեպո համաձայնագրերի, ֆինանսական վարձակալության և այլ գործառնական ակտիվների դիմաց վճարված, ինչպես նաև դրանց վերադարձի զուտ գումարները: Այս տողին հաջորդող տողերում արտացոլվում են գործառնական ակտիվների էական հոդվածները:

7.17 «Վարկերի և փոխատվությունների նվազում/(ավելացում)» տողում ներկայացվում են բանկի կողմից հաճախորդներին տրամադրված վարկերը և փոխատվությունները, ռեպո համաձայնագրերը, ինչպես նաև դրանց մարման զուտ գումարները:

7.18 «Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի նվազում (ավելացում)» տողում ներկայացվում են առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի (այդ թվում՝ ֆակտորինգի) նվազման և ավելացման դիմաց ստացված զուտ գումարները: Եթե այս հոդվածը էական չէ առանձին բացահայտման համար, ապա այն արտացոլվում է «այլ գործառնական ակտիվների նվազում/ (ավելացում)» տողում:

7.19 «Ֆինանսական վարձակալության դիմաց ստացվելիք գումարների նվազում (ավելացում)» տողում ներկայացվում են վարձատուի կողմից տրամադրված ակտիվի դիմաց ստացված գումարները: Եթե այս

հոդվածը էական չէ՝ առանձին բացահայտման համար, ապա այն արտացոլվում է «այլ գործառնական ակտիվների նվազում/ (ավելացում)» տողում:

7.20 «Այլ գործառնական ակտիվների նվազում/(ավելացում)» տողում ներկայացվում են հավատարմագրային կառավարման, երաշխիքներով և հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, չեկերով և այլ հաշվարկային փաստաթղթերով, այլ գործառնական գործառնությունների արդյունքում առաջացող ակտիվների նվազման և ավելացման զուտ գումարները:

7.21 «Գործառնական պարտավորությունների ավելացում/(նվազում)» տողում ներկայացվում են բանկի գործառնական գործունեությունից ստանձնած պարտավորությունների դիմաց ստացված, ինչպես նաև այդ պարտավորությունների մարման համար վճարված զուտ գումարները: Այս տողին հետևող տողերում արտացոլվում են գործառնական պարտավորությունների էական հոդվածները:

7.22 «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)» տողում ներկայացվում են մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի (այդ թվում՝ ֆակտորինգի) նվազումից և ավելացումից առաջացած դրամական միջոցների հոսքերը:

7.23 «Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)» տողում ներկայացվում են ասոցիացված կազմակերպություններում, համատեղ վերահսկվող միավորներում, դուստր կազմակերպություններում ներդրումների նվազումից և ավելացումից առաջացած դրամական միջոցների հոսքերը:

7.24 «Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)» տողում ներկայացվում են բանկի կողմից հիմնական միջոցներում, ոչ նյութական ակտիվներում, ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ ներդրումների միջոցով առաջացած դրամական միջոցների հոսքերը:

7.25 «Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում» տողում ներկայացվում է բանկի կողմից հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերման համար վճարված դրամական միջոցների արտահոսքը:

7.26 «Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում» տողում ներկայացվում է բանկի կողմից հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից առաջացած դրամական միջոցների ներհոսքը:

7.27 «Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից» տողում ներկայացվում են կանոնադրական կապիտալի համալրման հաշվում դրամական միջոցների կուտակումը, բռնագանձված գրավի ձեռքբերում/օտարում, ներդրումային գործառնություն հանդիսացող այլ գործառնություններից առաջացած դրամական միջոցների հոսքերը:

7.28 «Վճարված շահաբաժիններ» տողում ներկայացվում են բանկի կողմից բաժնետերերին վճարված շահաբաժինների գումարները:

7.29 «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)» տողում ներկայացվում են բանկին Հայաստանի Հանրապետության

կենտրոնական բանկի կողմից տրամադրված վարկերի, ռեպո համաձայնագրերի ավելացումից և նվազումից առաջացած դրամական միջոցների հոսքերը:

7.30 «Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)» տողում ներկայացվում են բանկին այլ բանկերից տրամադրված վարկերի, ռեպո համաձայնագրերի ավելացումից և նվազումից առաջացած դրամական միջոցների հոսքերը:

7.31 «Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)» տողում ներկայացվում են բանկին այլ ֆինանսական կազմակերպությունների կամ այլ կազմակերպությունների կողմից տրամադրված վարկերի, ռեպո համաձայնագրերի ավելացումից և նվազումից առաջացած դրամական միջոցների հոսքերը:

7.32 «Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)» տողում ներկայացվում են բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց ստացված դրամական միջոցների հոսքերը:

7.33 «Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում» տողում ներկայացվում են կանոնադրական կապիտալում բաժնետերերի ներդրումներից առաջացած դրամական միջոցների հոսքերը:

7.34 «Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարները» տողում ներկայացվում են վարձակալի կողմից ստացված ակտիվի դիմաց վճարված գումարները:

7.35 «Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից» տողում լրացվում են բանկի կողմից սեփական բաժնետոմսերի հետգնման համար վճարված գումարները, կանոնադրական կապիտալի համալրման համար միջոցների ներգրավումը և ֆինանսական գործունեություն հանդիսացող այլ գործառնությունների դիմաց դրամական հոսքերը:

7.36 «Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա» տողում ներկայացվում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա:

7.37 «Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)» տողում ներկայացվում է «Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից», «Զուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից» և «Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից» տողերի հանրագումարը:

7.38 «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում» տողում ներկայացվում են կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված միջոցները ժամանակաշրջանի սկզբում:

7.39 «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում» տողում ներկայացվում են կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված միջոցները ժամանակաշրջանի վերջում:

7.40 Որպես այլընտրանքային տարբերակ բանկը կարող է կազմել դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը անուղղակի մեթոդով՝ կազմերպության շահույթը ճշգրտելով այն գումարների չափով, որոնք մասնակցել են տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի հաշվարկում, սակայն դրամական միջոցների հոսքեր չեն արտահայտում և այն գումարների չափով, որոնք արտահայտում են դրամական միջոցների հոսքեր տվյալ ժամանակաշրջանի համար, սակայն չեն մասնակել շահույթի

հաշվարկում: Յաշվետվության 2-րդ և 3-րդ սյունակներում լրացվում են 1-ին սյունակում թվարկված հոդվածների գումարները՝ համապատասխանաբար նախորդ և հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ԳԼՈՒԽ 8. ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

8.1 Քանի որ սույն հրահանգով ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների նոր ձևերում հոդվածների ներկայացումը/դասակարգումը փոփոխված է, համադրելի գումարները պետք է վերադասակարգվեն (բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումը գործնականում աննպատակահարմար է):

8.2 Այն դեպքերում, երբ գործնականում աննպատակահարմար է վերադասակարգել համեմատելի գումարները, բանկը բացահայտում է վերադասակարգում չկատարելու պատճառը, ինչպես նաև այն փոփոխությունների բնույթը, որոնք տեղի կունենային գումարների վերադասակարգումն իրականացնելու դեպքում: Սույն հրահանգի իմաստով՝ վերադասակարգումը գործնականում համարվում է աննպատակահարմար, եթե նախորդ ժամանակաշրջանում (ժամանակաշրջաններում) հաշվառումը տարվել է այնպես, կամ կարող է տվյալները հավաքագրված չլինեն այն ձևով, որ վերադասակարգման հնարավորություն տան, և կարող է աննպատակահարմար լինել այդ տվյալների վերաստեղծումը (վերականգնումը): Այս դեպքերում բացահայտվում է այն համադրելի գումարների ճշգրտումների բնույթը, որոնք պետք է կատարվեին:

8.3 Համադրելի տեղեկատվության գծով պահանջվող ճշգրտումները, որոնք առաջանում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ փոփոխությունները հետընթաց եղանակով կիրառելուց, իրականացվում են համաձայն ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտի:

Հավելված 5

Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշմամբ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (ձև թիվ 5)

1. Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները՝

1) ներկայացնում են ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու հիմունքները, ինչպես նաև ընտրված և էական գործառնությունների ու իրադարձությունների նկատմամբ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվություն.

2) բացահայտում են հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով պահանջվող տեղեկատվությունը, ինչը ներկայացված չէ ֆինանսական հաշվետվությունների ձևերում:

2. Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում ինչպես թվային, այնպես էլ պատմողական և նկարագրական տեղեկատվության գծով բացահայտվում է նախորդ ժամանակաշրջանին վերաբերող համադրելի տեղեկատվությունը:

3. Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները ներառում են՝

3.1 Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում են բանկի կազմակերպական-իրավական ձևը և բանկի վերաբերյալ ՀՀՄՍ 1-ով սահմանված այլ տեղեկատվություն: Տեղեկությունները ներկայացվում են ըստ հետևյալ բաժինների՝

3.1.1. Իրավական դաշտ.

1) բանկի հիմնական գործունեությունը,

2) գործարար միջավայրը,

3) եթե բանկը խմբի անդամ է, ապա խմբի իրավական կառուցվածքը:

3.1.2. Կորպորատիվ կառավարում.

1) խորհրդի կառուցվածքը, կազմը,

2) տնօրինության կառուցվածքը, կազմը,

3) սեփականության կառուցվածքը, բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում,

4) նշանակալից մասնակիցների անունները/անվանումները,

5) ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը,

6) արտաքին աուդիտին վճարները:

3.2 Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

Այս ծանոթագրությունում բանկը բացահայտում է բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը՝ առնվազն հետևյալ հոդվածների վերաբերյալ.

1) ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը,

2) համախմբման սկզբունքները (համախմբման դեպքում),

3) եկամտի և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը,

4) արտարժութային գործառնությունների հաշվառումը,

5) հարկեր (ընթացիկ և հետաձգված),

6) ֆինանսական գործիքների ճանաչումը և գնահատումը,

7) դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (բացահայտում են այն քաղաքականությունը, որը կիրառվում է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կազմը որոշելիս),

8) առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ,

9) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ,

10) ռեպո համաձայնագրերով գործառնություններ,

11) ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ,

12) վարկեր և փոխառություններ՝ բանկերին, հաճախորդներին,

13) վարկերի և այլ փոխատվությունների արժեզրկման գծով կորուստների որոշման և անհուսալի վարկերի և այլ փոխատվությունների դուրսգրման հիմունքը,

14) տոկոսների հաշվեգրման դադարեցումը,

15) մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների հաշվառումը,

16) հեջի հաշվապահական հաշվառումը,

17) ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններում ներդրումների հաշվառումը,

18) հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ,

19) բանկերի և հաճախորդների միջոցներ,

20) բանկի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր,

21) տարբերակումը այն գործառնությունների և իրադարձությունների, որոնք հանգեցնում են հաշվեկշռում ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչմանը, այն գործառնություններից և իրադարձություններից, որոնք առաջացնում են միայն պայմանական դեպքեր և պայմանավորվածություններ,

22) ընդհանուր բանկային ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշման և դրանց հաշվապահական ձևակերպման հիմունքը,

23) կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ,

24) փոխանակման փոխարժեքի որոշման մեթոդաբանությունը,

25) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցումը,

26) ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումները,

27) տեղեկատվություն սեգմենտների վերաբերյալ:

Ծանոթագրություն 2-ում պարտադիր բացահայտվում են կազմված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխանությունը ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներին և բանկի խորհրդի կողմից հաստատված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը:

3.3 Ծանոթագրություն 3. «Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Ծանոթագրություն 3-ը ներկայացնում է տոկոսային և նմանատիպ եկամտի, ծախսերի հիմնական տարրերը.

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից		
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից		
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից		
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից		
Այլ տոկոսային եկամուտ		
Ընդամենը		

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց		
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց		
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց		
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց		

Այլ տոկոսային ծախսեր	
Ընդամենը	
<u>Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ</u>	

3.4 Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Ծանոթագրություն 4-ը ներկայացնում է կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտների և ծախսերի հիմնական տարրերը.

<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դրամարկղային գործառնություններից		
Հաշվարկային ծառայություններից		
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից		
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից		
Վճարային քարտերի սպասարկումից		
Այլ կոմիսիոն վճարներ		
Ընդամենը		

<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ		
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ		
Երաշխիքների, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ		
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից		
Այլ կոմիսիոն վճարներ*		

Ընդամենը	
<u>Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ</u>	

* Եթե այս տողը էականորեն մեծ է, ապա բացահայտվում են եկամտի գոյացման աղբյուրները:

3.5 Ծանոթագրություն 5. «Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Ծանոթագրություն 5-ը ներկայացնում է առևտրային գործառնություններից զուտ եկամուտների հիմնական տարրերը.

<u>Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումներից</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝		
բաժնետոմսերից		
պարտքային արժեթղթերից		
ածանցյալներից		
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ		
Ընդամենը		

<u>Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝		
բաժնետոմսերից		
պարտքային արժեթղթերից		
ածանցյալներից		
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ		
Ընդամենը		

Արտարժութային գործառնություններից	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ		
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ		
Ընդամենը		

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ		
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ		
Ընդամենը		

Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից		

3.6 Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Ծանոթագրություն 6-ը ներկայացնում է այլ գործառնական եկամտի հիմնական տարրերը.

Այլ գործառնական եկամուտ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից		
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ		

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ	
Այլ եկամուտներ**	
Ընդամենը	

** Եթե այս տողը էականորեն մեծ է, ապա բացահայտվում են եկամտի գոյացման աղբյուրները:

3.7 Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

Ծանոթագրություն 7-ը ներկայացնում է համապատասխան ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին կատարված հատկացումները, պահուստներին կատարված մասհանումների վերադարձը և պահուստներին կատարված զուտ մասհանումները՝ հետևյալ կառուցվածքով.

<u>Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով</u>	Ծանոթ. 14	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ			
Պահուստին կատարված մասհանումներ			
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ			
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ			
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ			
Պահուստի օգտագործում			
Վերջնական մնացորդ			

<u>Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով</u>	Ծանոթ. 14	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ			
Պահուստին կատարված մասհանումներ			
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ			
Պահուստին կատարված զուտ			

մասհանումներ			
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ			
Պահուստի օգտագործում			
Վերջնական մնացորդ			

<u>Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով</u>	Ծանոթ.	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	16		
Պահուստին կատարված մասհանումներ			
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ			
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ			
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ			
Պահուստի օգտագործում			
Վերջնական մնացորդ			

<u>Ներդրումների գծով</u>	Ծանոթ.	Հաշվետու ժամանակա-շրջան	Նախորդ ժամանակա-շրջան
Սկզբնական մնացորդ	18		
Պահուստին կատարված մասհանումներ			
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ			
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ			
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ			

Պահուստի օգտագործում			
Վերջնական մնացորդ			

<u>Այլ ակտիվների գծով</u>	Ծանոթ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ			
Պահուստին կատարված մասհանումներ			
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ			
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ			
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ			
Պահուստի օգտագործում			
Վերջնական մնացորդ			

<u>Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով</u>	Ծանոթ. 30	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ			
Պահուստին կատարված մասհանումներ			
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ			
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ			
Վերջնական մնացորդ			

<u>Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին</u>			

3.8 Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ծանոթագրություն 8-ի տարրերն են`

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*		
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով		
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր		
Գործուղման ծախսեր		
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր		
Ապահովագրության ծախսեր		
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր		
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր		
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր		
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր		
Տրանսպորտային ծախսեր		
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ` շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով		
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր		
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր		
Այլ վարչական ծախսեր**		
Ընդամենը		

*Այս ծանոթագրության մեջ բացահայտվում են աշխատակիցների միջին թվաքանակը և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը:

** Եթե այս տողը էականորեն մեծ է, ապա բացահայտվում են այլ ծախսերի բաղադրիչները:

3.9 Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

Ծանոթագրություն 9-ի տարրերն են`

Այլ գործառնական ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վճարված տուգանքներ և տույժեր		
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ		
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր		
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր		
Կորուստներ նյութական ակտիվների արժեզրկումից		
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ		
Այլ ծախսեր***		
Ընդամենը		

*** Եթե այս տողը էականորեն մեծ է, ապա բացահայտվում են այլ ծախսերի ձևավորման բաղադրիչները:

3.10 Ծանոթագրություն 10. « Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

Ծանոթագրություն 10-ի տարրերն են`

Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ եկամուտ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից		
Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներից		
Դուստր բանկերում ներդրումներից		
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներից		
Ընդամենը		

Համանման գործարքների խմբից առաջացող շահույթները և վնասները վերը նշված ծանոթագրություններում ներկայացված են զուտ հիմունքներով (օրինակ՝ արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից շահույթները և վնասները կամ առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքների գծով շահույթները և վնասները), սակայն այդպիսի շահույթները և վնասները, այնուամենայնիվ, ցույց են տրվում առանձին-առանձին, եթե դրանց չափը, բնույթը կամ ազդեցությունն այնպիսին են, որ դրանց առանձին բացահայտումը պահանջվում է ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտով:

3.11 Ծանոթագրություն 11. «Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Ծանոթագրություն 11-ում բացահայտվում են ընթացիկ տարվա շահութահարկի և հետաձգված հարկի գծով ծախսի (փոխհատուցման) հանրագումարը և ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկ» ստանդարտով պահանջվող բացահայտումները:

Համաձայն ՀՀՄՍ 34-ի՝ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում շահութահարկի գծով ծախսը ճանաչվում է յուրաքանչյուր միջանկյալ ժամանակաշրջանում՝ հիմնվելով հաշվետու տարվա տարեկան շահութահարկի կշռված միջին դրույքի լավագույն գնահատականի վրա: Որևէ միջանկյալ ժամանակաշրջանի շահութահարկի գծով ծախսի հաշվարկված գումարները կարող են կարիք ունենալ ճշգրտվելու տվյալ ֆինանսական տարվա հաջորդ միջանկյալ ժամանակաշրջանում, և այդ գումարները բացահատվում են այս ծանոթագրությամբ:

Շահութահարկի գծով ծախս	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները		
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ընդամենը		

Ծանոթագրություն 11-ում բացահայտվում է նաև՝

3.11.1 գործող օրենսդրության համաձայն կիրառվող շահութահարկի դրույքաչափը,

3.11.2 շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

	Հաշվետու ժամանակա-շրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	Նախորդ ժամանա-կաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	x	-	x	-
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով	x	20	x	20
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների գծով	-	-	-	-
Չհարկվող եկամուտներ	(x)	(x%)	(x)	(x%)
Չնվազեցվող ծախսեր	x	x%	x	x%
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում	x/(x)	x/(x)	x/(x)	x/(x)
Շահութահարկի գծով ծախս				

3.11.3. Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձված հարկի հաշվարկը.

	Մնացորդը նախորդ ժամանակա-շրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Մնացորդը հաշվետու ժամանակա-շրջանի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝				
Առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթերի գծով				
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի գծով				
Հիմնական միջոցների գծով				
Այլ ակտիվների գծով				
Ստեղծված պահուստների գծով				
Այլ պարտավորությունների գծով				
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝				
Առևտրային արժեթղթերի գծով				
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի				

գծով				
Հիմնական միջոցների գծով				
Այլ ակտիվների գծով				
Այլ պարտավորությունների գծով				
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորու-թյուն				

3.11.4. ՀՀՀՀՍ 12-ով պահանջվող այլ բացահայտումներ:

3.12 Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

Ծանոթագրություն 12-ում բացահայտվում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթի հաշվարկման (հաշվարկման բանաձևերում որպես համարիչ և հայտարար օգտագործվող գումարների) վերաբերյալ տեղեկատվությունը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 33 «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ» ստանդարտի: Բացահայտումները ներկայացվում են նաև այն դեպքում, երբ բացահայտվող գումարները բացասական են (մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող վնաս):

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո		
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	( )	( )
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)		
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը		
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ		
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ		

3.13 Ծանոթագրություն 13-ի տարրերն են.

13-1. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Կանխիկ դրամական միջոցներ		
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ		
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*		
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում		

Այս ծանոթագրության մեջ պետք է բացահայտվեն կանխիկ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործման որևէ սահմանափակման առկայությունը, այն դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների էական գումարների մնացորդները, որոնք մատչելի չեն խմբի օգտագործման համար: Ընդ որում, այդ բացահայտումները պետք է ուղեկցվեն ղեկավարության մեկնաբանություններով, օրինակ՝ պետք է բացահայտվեն, որ թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման ենթակա միջոցները, այլ:

** Անհրաժեշտ է բացահայտել ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված գումարների բնույթը՝ օրինակ՝ դեպոնացված գումար, որը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ, այլ:

13-2. «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, որոնք ներառվում են դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

Այս ծանոթագրությամբ բացահայտվում են «Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության» մեջ «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում/վերջում» տողերում ներառված հոդվածները:

3.14 Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ծանոթագրություն 14-ի տարրերն են՝

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերում		
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը		
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ ԿԲ-ում՝		
վարկեր և ավանդներ		
ֆատկորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ		
ՀՀ բանկերում՝		
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝		
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ		

Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը		
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	( )	( )
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ		
<u>Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ</u>		
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը		
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	( )	( )
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		

Զուտ պահանջներ բանկերի և Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	

Այս ծանոթագրության մեջ անհրաժեշտ է բացահայտել ընթացիկ հաշիվների և ավանդների օգտագործման որևէ սահմանափակման առկայությունը, դրանցում առկա այն էական գումարների մնացորդները, որոնք մատչելի չեն խմբի օգտագործման համար: Ընդ որում այդ բացահայտումները պետք է ուղեկցվեն ղեկավարության մեկնաբանություններով, օրինակ`

հաճախորդների հաշվին բացված ակրեդիտիվների գծով սառեցված միջոցները,

դատարանի որոշմամբ սառեցված գումարները,

պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող գումարները, այլ:

3.15 Ծանոթագրություն 15. «Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ»

Ծանոթագրություն 15-ի տարրերն են`

<u>Պետական արժեթղթեր</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական արժեթղթեր, այդ թվում`		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ- (Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում`		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ- (Բաա3) -ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր		

<u>ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր</u>

	<u>ցուցակված</u>	*<u>չցուցակված</u>*	*<u>ցուցակված</u>*	*<u>չցուցակված</u>*
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր
կապիտալի գործիքներ
այլ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր
կապիտալի գործիքներ
այլ

ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի

երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ
ավանդային հավաստագրեր
կապիտալի գործիքներ
այլ

Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր

<u>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</u>

	<u>ցուցակված</u>	*<u>չցուցակ-ված</u>*	*<u>ցուցակված</u>*	*<u>չցուցակ-ված</u>*
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր				

Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր

<u>Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ</u>

Վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր

Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների
Հիփոթեկ
Սպառողական վարկեր
Այլ

Ածանցյալ գործիքներ

ֆյուչերս
ֆորվարդ
օպցիոն
սվոպ
այլ

Ընդամենը

Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ

Ծանոթագրություն 15-ում բացահայտվում են «Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվների» հաշվեկշռային արժեքները և իրական արժեքները: Եթե առկա են այնպիսի առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել, և այդ հիմքով չափում են ամորտիզացված արժեքով, ապա այս ծանոթագրության մեջ փաստը բացահայտվում է՝ բացահայտելով նաև

1) այդ ֆինանսական ակտիվների նկարագրությունը,

2) դրանց հաշվեկշռային արժեքը,

3) դրանց իրական արժեքը արժանահավատորեն չափելու անհնարինության բացատրությունը,

4) հնարավորության դեպքում այն գնահատականների տիրույթը, որում մեծապես հավանական է, որ կլինի իրական արժեքը: Բացի այդ, եթե վաճառվում են ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքները նախկինում հնարավոր չէր արժանահավատորեն չափել, ապա այդ փաստը, վաճառքի պահին այդպիսի ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ճանաչված շահույթի կամ վնասի գումարը անհրաժեշտ է բացահայտել:

Ծանոթագրություն 15-ում բացահայտվում են առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվների դասում տեղի ունեցած վերադասակարգումների (առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը վաճառքի համար մատչելի կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և հակառակը) ծավալը և պատճառները:

Ծանոթագրություն 15-ում բացահայտվում են «Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված արժեթղթերը:

Ծանոթագրություն 15-ում բացահայտվում են «Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը՝ ըստ սույն ծանոթագրությամբ տրված արժեթղթի տիպերի (ՀՀ պետական գանձապետական արժեթղթեր, ՀՀ ԿԲ թողարկած արժեթղթեր, ՀՀ պետական այլ արժեթղթեր,…..) և ըստ գործարքի երկրորդ կողմի պատկանելիության (օրինակ՝ ՀՀ ԿԲ, ՀՀ ռեզիդենտ բանկեր, ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այլ ռեզիդենտներ, …):

3.16 Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ»

Ծանոթագրություն 16-ի տարրերն են՝

<u>Տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկեր, այդ թվում՝		
ՀՀ Կառավարությանը տեղական ինքնակառավարման մարմիններին հիփոթեքային		
Օվերդրաֆտ		
Վարկային քարտեր		
Ֆակտորինգ		
Ֆինանսական լիզինգ		
Հետգնման պայմանագրեր		
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
Այլ		
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը վարկեր		
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		

Ընդամենը զուտ վարկեր

Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից (օրինակ՝ Համաշխարհային բանկի ԳԲԱԾ, Գերմանահայկական հիմնադրամի, ԱՄՆ Գյուղդեպարտամենտի, ՄԶԳ, այլ կողմից) իրականացված ֆինանսավորման շրջանակներում տրամադրված վարկերը (տես ծանոթ. 18, 19):

Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հաճախորդներին տրամադրված ստանդարտ (աշխատող/չարժեզրկված) և խնդրահարույց (չաշխատող/արժեզրկված) վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը.

<u>Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան գումարը/քանակը	Նախորդ ժամանակաշրջան գումարը/քանակը
Վարկեր և փոխատվություններ, որից		
արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխատվություններ, այդ թվում՝		
ժամկետանց		
վերաձևակերպված*		
վերաֆինանսավորված*		
Ընդամենը վարկեր		
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
Ընդամենը զուտ վարկեր		

* Վերաձևակերպված և վերաֆինանսավորված ակտիվների սահմանումը տրված է «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգում»:

Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են վարկառուների թվաքանակը, տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն առնվազն ըստ հաճախորդների հետևյալ տիպերի.

<u>Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների</u>	Հաշվետու	Նախորդ

<u>վերլուծությունն ըստ հաճախորդների</u>	ժամանակաշրջան	ժամանակաշրջան
Բանկեր		
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
Պետական ձեռնարկություններ		
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝		
խոշոր ձեռնարկություններ		
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*		
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝		
սպառողական վարկեր		
հիփոթեքային վարկեր		
վարկային քարտեր		
Անհատ ձեռնարկատերեր		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը վարկեր		
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
Ընդամենը զուտ վարկեր		

* Փոքր և միջին ձեռնարկությունների չափորոշիչները սահմանված են «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքով:

Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են խոշոր վարկառուներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի՝

1) ընդհանուր գումարը,

2) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում (վարկային պորտֆելի n %-ը),

3) տոկոսային հարաբերությունը կապիտալի նկատմամբ (կապիտալի n %-ը):

Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում է համախառն վարկային պորտֆելի (առանց հաշվի առնելու հնարավոր կորուստների պահուստի գումարը) վերլուծությունն առնվազն ըստ հետևյալ վարկավորման ոլորտների.

<u>Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների</u>	Հաշվետու ժամանա-կաշրջան	Տոկոսային հարաբե-րությունը	Նախորդ ժամա-նակա-շրջան	Տոկոսային հարաբե-րությունը

Արդյունաբերություն	
Գյուղատնտեսություն	
Շինարարություն	
Տրանսպորտ և կապ	
Առևտուր	
Սպառողական	
Հիփոթեքային վարկեր	
Սպասարկման ոլորտ	
Այլ	
Հաշվեգրված տոկոսներ	
Ընդամենը	

Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում է հաճախորդների գծով վարկային պորտֆելի աշխարհագրական վերլուծությունը: Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	Հաշվետու ժամանա-կաշրջան	Տոկոսային հարաբերություն	Նախորդ ժամա-նակա-շրջան	Տոկոսային հարաբե-րությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ				
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ*				
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ*				
Հաշվեգրված տոկոսներ				
Ընդամենը				

* Այս տողերում նշվում են երկրների անվանումները:

3.17 Ծանոթագրություն 17. «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ»

Ծանոթագրություն 17-ի տարրերն են`

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր		

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	*ցուցակված*	*չցուցակ-ված*	*ցուցակված*	*չցուցակ-ված*
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				

կապիտալի գործիքներ
այլ

Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր

	ցուցակված	*չցուցակ-ված*	*ցուցակված*	*չցուցակված*
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր				

Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր

Վաճառքի համար մատչելի այլ ֆինանսական ակտիվներ

վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր

Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների
Հիփոթեկ
Սպառողական վարկեր
Այլ
Ընդամենը

Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի Ֆինանսական ակտիվներ

Ծանոթագրություն 17-ում պետք է բացահայտվեն այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները՝ առնվազն ըստ հետևյալ չափորոշիչների.

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
1. 2. n.	(օրինակ՝ ինկասացիա, վճարահաշվար-կային ծառայություններ, այլ)				
Ընդամենը				________________	

Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների» հաշվեկշռային արժեքները և իրական արժեքները: Եթե առկա են այնպիսի վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և այդ հիմքով չափում են ամորտիզացված արժեքով, ապա այս ծանոթագրության մեջ փաստը բացահայտվում է՝ բացահայտելով նաև՝

1) այդ ֆինանսական ակտիվների նկարագրությունը,

2) դրանց հաշվեկշռային արժեքը,

3) դրանց իրական արժեքը արժանահավատորեն չափելու անհնարինության բացատրությունը,

4) հնարավորության դեպքում, այն գնահատականների տիրույթը, որում մեծապես հավանական է, որ կլինի իրական արժեքը: Բացի այդ, եթե վաճառվում են այս դասում հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքները նախկինում հնարավոր չէր արժանահավատորեն չափել, ապա անհրաժեշտ է բացահայտել այդ փաստը, վաճառքի պահին այդպիսի ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ճանաչված շահույթի կամ վնասի գումարը:

Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասում տեղի ունեցած վերադասակարգումների (վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը առևտրային նպատակով պահվող կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և հակառակը) ծավալը և պատճառները:

Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը՝ ըստ սույն ծանոթագրությամբ տրված արժեթղթի տիպերի (ՀՀ պետական գանձապետական արժեթղթեր, ՀՀ ԿԲ թողարկված արժեթղթեր, ՀՀ պետական այլ արժեթղթեր,…..) և ըստ գործարքի երկրորդ կողմի պատկանելիության (օրինակ՝ ՀՀ ԿԲ, ՀՀ ռեզիդենտ բանկեր, ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այլ ռեզիդենտներ……):

3.18 Ծանոթագրություն 18. «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ»

Ծանոթագրություն 18-ի տարրերն են`

<u>Պետական արժեթղթեր</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան		Նախորդ ժամանակաշրջան	
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում`				
գանձապետական պարտատոմսեր				
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր				
այլ				
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում`				
գանձապետական պարտատոմսեր				
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր				
այլ				
ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում`				
գանձապետական պարտատոմսեր				
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր				
այլ				
Հաշվեգրված տոկոսներ				
Ընդամենը պետական արժեթղթեր				
<u>ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր</u>				
	<u>ցուցակված</u>	*<u>չցուցակ-ված</u>*	*<u>ցուցակված</u>*	*<u>չցուցակ-ված</u>*
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում`				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի, այդ թվում`				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող				

թողարկողի, այդ թվում՝				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
այլ				
Հաշվեգրված տոկոսներ				
Ընդամենը				
<u>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</u>				
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝	***<u>ցուցակված</u>***	***<u>չցուցակ-ված</u>***	***<u>ցուցակված</u>***	***<u>չցուցակ-ված</u>***
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
այլ				
Հաշվեգրված տոկոսներ				
Ընդամենը				
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների արժեզրկում (հնարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթ. 7)	(	)	(	)
Զուտ ներդրումներ մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներում				

Ծանոթագրություն 18-ում բացահայտվում են «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների» հաշվեկշռային (ամորտիզացված) արժեքները և իրական արժեքները:

Ծանոթագրություն 18-ում բացահայտվում են «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների» դասում տեղի ունեցած վերադասակարգումների (մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը վաճառքի համար մատչելի կամ առևտրային նպատակով պահվող ներդրումների և հակառակը) ծավալը և պատճառները:

Ծանոթագրություն 18-ում բացահայտվում են «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը՝ ըստ սույն ծանոթագրությամբ տրված արժեթղթի տիպերի (ՀՀ պետական գանձապետական արժեթղթեր, ՀՀ ԿԲ թողարկած արժեթղթեր ՀՀ պետական այլ արժեթղթեր,…..) և ըստ գործարքի երկրորդ կողմի պատկանելիության (օրինակ՝ ՀՀ ԿԲ, ՀՀ ռեզիդենտ բանկեր, ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այլ ռեզիդենտներ……) :

3.19 Ծանոթագրություն 19. «Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում»

Ծանոթագրություն 19-ում պետք է բացահայտվեն բանկի կողմից վերահսկվող անձանց կապիտալում իրականացված ներդրումների շարժը հաշվետու ժամանակաշրջանում՝

Վերահսկվող միավորներում ներդրումների շարժը	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	
Ավելացում	
Օտարում (վաճառք)	( )
Արժեքի արժեզրկում	( )
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	

Վերահսկվող միավորներում ներդրումներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներ		
Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներ		
Դուստր բանկերում ներդրումներ		
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներ		
Շահաբաժիններ		
Ընդամենը		

Ծանոթագրություն 19-ում պետք է բացահայտվեն վերահսկվող անձանց կապիտալում իրականացված ներդրումները՝ առանձին ըստ հետևյալ չափորոշիչների.

Անձի	Հիմնական	Գրանցման	Ներդրման	Ներդրումը	Բաժնեմասը

անվանումը	գործունեությունը	երկիրը	ամսաթիվը	(հազ. դրամ)	%
1. 2. n.	(օրինակ՝ ինկասացիա, վճարահաշվար-կային ծառայություններ, այլ)				

Ընդամենը ________________

Ծանոթագրություն 19-ում պետք է բացահայտվեն՝

1) բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրումները,

2) ինքնարժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումները:

3.20 Ծանոթագրություն 20. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Ծանոթագրություն 20-ի տարրերն են՝

<u>Հիմնական միջոցներ</u>

Հոդվածի անվանումը	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Վարձակ. հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
<u>Սկզբնական արժեք</u>							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	-	-	-	-	-	-	-
Օտարում	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	-	-	-	-	-	-	-
Օտարում	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Վերագնահատում*							
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատումից մաշվածության	-	-	-	-	-	-	-

ճշգրտում							
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-	-	-	-	-
<u>Կուտակված մաշվածություն</u>							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	-	-	-	-	-	-	-
Օտարում	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում							
Օտարում	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-	-	-	-	-
<u>Զուտ հաշվեկշռային արժեք</u>							
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-	-	-	-	-
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-	-	-	-	-

<u>Ոչ նյութական ակտիվներ</u>

	Համա-կարգչա-յին ծրագրեր	Լիցենզիա-ներ և վստա-հագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
<u>Սկզբնական արժեք</u>						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	-	-	-		-	-

Ավելացում	-	-	-		-	-
Օտարում	( )	( )	( )		( )	( )
Արժեզրկում	-	-	-		-	-
Վերագնահատում	-	-	-		-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-		-	-
Ավելացում	-	-	-		-	-
Օտարում	( )	( )	( )		( )	( )
Վերագնահատում*						
Արժեզրկում	-	-	-		-	-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-		-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-		-	-
Կուտակված մաշվածություն						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	-	-	-		-	-
Ավելացում	-	-	-		-	-
Օտարում	( )	( )	( )		( )	( )
Արժեզրկում	-	-	-		-	-
Վերագնահատում	-	-	-		-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-		-	-
Ավելացում						
Օտարում	( )	( )	( )		( )	( )
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-		-	-
Արժեզրկում	-	-	-		-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-		-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-		-	-
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-		-	-

* բացահայտվում է, թե ում կողմից է կատարվել հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումը, ինչի հիման վրա (օրինակ՝ վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողների

կողմից՝ շուկայական արժեքի հիման վրա) և վերագնահատման արդյունքները ինչպես են արտացոլվել (օրինակ՝ վերագնահատումից աճը վերագրվել է սեփական կապիտալի վերագնահատման պահուստին):

Բացահայտվում են նաև հաշվետու ժամանակաշրջանում տեղի ունեցած վերադասակարգումները (օրինակ՝ շահագործումից դուրս ակտիվների որ մասն է հանձնվել շահագործման):

3.21 Ծանոթագրություն 21. «Այլ ակտիվներ»

Ծանոթագրություն 21-ում բացահայտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում այն բոլոր ակտիվների շարժը, որոնք չեն ներառվել հաշվեկշռի ակտիվային այլ հոդվածներում.

<u>Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ստացվելիք շահաբաժիններ		
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ		
Ընդամենը		
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	( )	( )
«Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ		

<u>Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին		
Կանխավճարներ մատակարարներին		
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների		

գծով		
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ		
Ընդամենը		
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	( )	( )
Ընդամենը		

Այլ ակտիվներ		
Պահեստ		
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ		
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր		
Այլ ակտիվներ		
Ընդամենը այլ ակտիվներ		

3.22 Ծանոթագրություն 22. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ծանոթագրություն 22-ի տարրերն են`

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերի		
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը		
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ		
վարկեր *		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ		

ՀՀ բանկեր

վարկեր և ավանդներ
ֆինանսական լիզինգ
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր
այլ

BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր

վարկեր և ավանդներ
ֆինանսական լիզինգ
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր
այլ

BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և

վարկանիշ չունեցող բանկեր

վարկեր և ավանդներ
ֆինանսական լիզինգ
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր
այլ

Հաշվեգրված տոկոսներ

Ընդամենը

Ֆինանսական կազմակերպություններ

ընթացիկ հաշիվներ
վարկեր և ավանդներ
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր
այլ

Հաշվեգրված տոկոսներ

Ընդամենը

Ընդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Ծանոթագրություն 22-ում բացահայտվում է ընթացիկ հաշիվների և ավանդների օգտագործման որևէ սահմանափակման առկայությունը: Ընդ որում, այդ բացահայտումները պարտադիր ուղեկցվում են ղեկավարության մեկնաբանություններով, օրինակ`

բացված ակրեդիտիվների գծով սառեցված միջոցները,

դատարանի որոշմամբ սառեցված գումարները,

պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող գումարները, այլ:

* Ծանոթագրություն 22-ում պետք է բացահայտվեն ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկերում ներառված միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների (օրինակ` Գերմանահայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորման ծրագրի») տարբեր ծրագրերի շրջանակներում իրականացվող վարկավորման գումարները և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների գումարները:

3.23 Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

Ծանոթագրություն 23-ի տարրերն են՝

<u>ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հաշիվներ		
Ժամկետային ավանդներ		
Վարկեր		
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ		
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը		
<u>ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ</u>		
Ընթացիկ հաշիվներ		
Ժամկետային ավանդներ		
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ		
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը		
<u>Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ</u>		
Ընթացիկ հաշիվներ		
Ժամկետային ավանդներ		
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ		
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը		
<u>ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ</u>		
Ընթացիկ հաշիվներ		

Ժամկետային ավանդներ

Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր

Այլ

Հաշվարկված տոկոսներ

Ընդամենը

Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ

Ժամկետային ավանդներ

Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր

Այլ

Հաշվարկված տոկոսներ

Ընդամենը

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ

Ժամկետային ավանդներ

Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր

Այլ

Հաշվարկված տոկոսներ

Ընդամենը

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ

Ժամկետային ավանդներ

Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր

Այլ

Հաշվարկված տոկոսներ

Ընդամենը

Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Ծանոթագրություն 23-ի մեջ պետք է բացահայտվի ընթացիկ հաշիվների և ժամկետային ավանդների օգտագործման որևէ սահմանափակման առկայությունը: Ընդ որում, այդ բացահայտումները ուղեկցվում են ղեկավարության մեկնաբանություններով, օրինակ՝

բացված ակրեդիտիվների գծով սառեցված միջոցները,

դատարանի որոշմամբ սառեցված գումարները,

պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող գումարները, այլ:

Ծանոթագրություն 23-ում բացահայտվում են կառավարության նկատմամբ ժամկետային պարտավորություններում ներառված միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից (օրինակ՝ Համաշխարհային բանկի «Ձեռնարկությունների զարգացման ծրագրի» և «Գյուղացիական բարեփոխումների ծրագրի» շրջանակներում, այլ) շրջանակներում ներգրավված գումարները և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների գումարները:

Ծանոթագրություն 23-ում բացահայտվում են տեղեկություններ բանկի ավանդատուների քանակի վերաբերյալ՝ ըստ հաճախորդների վերը նշված խմբերի:

3.24 Ծանոթագրություն 24. «Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

Ծանոթագրություն 24-ի տարրերն են՝

<u>Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ		
Բանկի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր		
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր		
Բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր (ֆին. պարտավորություններ համարվող)		
Թողարկված այլ արժեթղթեր		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը		

3.25 Ծանոթագրություն 25. «Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություններ»

Ծանոթագրություն 25-ի տարրերն են՝

Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ՝		
ֆյուչերս		
ֆորվարդ		
օպցիոն		
սվոպ		
այլ		
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ		
Այլ		
Ընդամենը		

3.26 Ծանոթագրություն 26. «Վճարվելիք գումարներ»

Ծանոթագրություն 26-ի տարրերն են՝

Վճարվելիք գումարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Շահաբաժիններ		
Հավատարմագրային կառավարման պայմանագրերով գծով		
Ավանդների ապահովագրության գծով		
Այլ		
Ընդամենը		

3.27 Ծանոթագրություն 27. «Այլ պարտավորություններ»

Ծանոթագրություն 27-ի տարրերն են՝

Այլ պարտավորություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով		

Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով ______

Այլ հաշվարկներ գծով ______

Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով

շահութահարկի գծով
ԱԱՀ-ի գծով
այլ հարկերի ու տուրքերի գծով
սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով ______

Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով ______

Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ ______

Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով ______

Այլ պարտավորություններ ______

Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում ______

3.28 Ծանոթագրություն 28. «Կանոնադրական կապիտալ»

Ծանոթագրություն 28-ում բացահայտվում է.

1) բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը,

2) բանկի թողարկած և տեղաբաշխած սովորական բաժնետոմսերի քանակը, անվանական արժեքը,

3) բանկի թողարկած և տեղաբաշխած արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակը, անվանական արժեքը,

4) բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի իրավունքները/իրավունքների սահմանափակումները,

5) բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) քանակը, գնման գումարը, հետ գնված բաժնետոմսերի մարումը, վերավաճառքը (քանակը, վաճառքի գինը),

6) հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ բանկի նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)

7) հաշվետու ժամանակաշրջանում կանոնադրական կապիտալի ավելացումը, այդ թվում՝

ա. դրամական միջոցներով

բ. սեփական կապիտալի այլ տարրերի հաշվին

գ. որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների իրագործումից,

8) հաշվետու ժամանակաշրջանում կանոնադրական կապիտալի նվազումը հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին,

9) հաշվետու ժամանակաշրջանում բանկի կողմից հայտարարված և վճարված շահութաբաժինները:

3.29 Ծանոթագրություն 29. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»

Այս ծանոթագրությունում ցույց է տրվում որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների հաշվեկշռային արժեքը և ինչպես նաև սույն հաշվետվության առանձին տողով չներառված սեփական կապիտալի այլ տարրերի մնացորդների մեծությունը:

3.30 Ծանոթագրություն 30. «Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Ծանոթագրություն 30-ում բացահայտվում են հաշվետու ժամանակաշրջանում պահուստների շարժը.

<u>Պահուստներ</u>	**Ծանոթ.**	**Հաշվետու ժամանակաշրջան**	**Նախորդ ժամանակաշրջան**
Սկզբնական մնացորդ	7		
Պահուստին կատարված մասհանումներ			
Պահուստի օգտագործում			
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ			
<u>Վերջնական մնացորդ</u>			

Ծանոթագրություն 30-ում նաև բացահայտվում են.

<u>3.30.1 Բանկի իրավական պարտավորությունները</u>

Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում են տեղեկություններ բանկի այն իրավական պարտավորությունների վերաբերյալ, որոնց գծով իրականացվել է պահուստավորում (օրինակ՝ բանկի նկատմամբ հարուցված դատական հայցերը) կամ, եթե այդպիսիք բացակայում են, ապա ներկայացվում է բանկի ղեկավարության հավաստիացումը, որ բանկը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ

նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

3.30.2 Բանկի հարկային պարտավորությունները

Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում են տեղեկություններ բանկի այն հարկային պարտավորությունների վերաբերյալ, որոնց գծով իրականացվել է պահուստավորում (օրինակ` հարկային մարմինների կողմից կազմված ստուգման ակտի հիման վրա), կամ եթե այդպիսիք բացակայում են, ապա ներկայացվում է բանկի ղեկավարության հավաստիացումը, որ բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

3.30.3 Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Չօգտագործված վարկային գծեր		
Տրամադրված երաշխիքներ		
Տրամադրված ակրեդիտիվներ		
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	( )	( )

3.30.4 Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում են տեղեկություններ բանկի կողմից վարձակալված շենքերի և տարածքների վերաբերյալ, այդ թվում` գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը.

(հազ. դրամ)

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի		
1-5 տարի		
5 տարուց ավելի		
Ընդամենը		

3.31 Ծանոթագրություն 31. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Ծանոթագրություն 31-ում բացահայտվում են բանկի հետ կապակցված կողմերը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 24-ի, այդ թվում՝

1) ներկայացվող հաշվետվությունների առումով ովքեր են համարվում բանկի կապակցված կողմեր,

2) այն խմբի կառուցվածքը և կազմը, որի անդամ է բանկը,

3) տեղեկություններ բանկի կապակցված կողմերի հետ այն գործարքների վերաբերյալ, որոնք իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից տարբեր պայմաններով, իսկ նման գործարքների բացակայության դեպքում ներկայացվում է ղեկավարության հավաստիացումը, որ բանկի կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով,

4) նախորդ և հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ բանկի հետ կապված կողմերի գործարքների գծով առկա մնացորդները.

<u>Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը առ 1 հունվարի		
Տարվա ընթացքում ավելացում		
Տարվա ընթացքում նվազում	( )	( )
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ		

Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում է այդ բանկերի հետ կապակցվածության բնույթը և նրանց հետ գործարքների բնույթը (օրինակ՝ բանկի նշանակալից մասնակցի (մասնակիցների) հետ փոխկապակցված բանկերի թղթակցային հաշիվներով գործարքներ):

<u>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը առ 1 հունվարի		
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ		
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և	( )	( )

փոխատվություններ	
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ	
Տոկոսային եկամուտ	

Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում է այդ հաճախորդների հետ կապակցվածության բնույթը (օրինակ՝ բանկի ղեկավարներ, նրանց հետ փոխկապակցված անձինք, այլ):

<u>**Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ**</u>	**Հաշվետու ժամանակաշրջան**	**Նախորդ ժամանակաշրջան**
Մնացորդը առ 1 հունվարի		
Տարվա ընթացքում ստացված գումարներ		
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	( )	( )
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ		
Տոկոսային ծախս		

Բացահայտվում է այդ հաճախորդների հետ կապակցվածության բնույթը և նրանց հետ կնքված խոշոր գործարքների բնույթը (օրինակ՝ բանկի նշանակալից մասնակցի կողմից վերահսկվող ձեռնարկությունից ներգրաված ցպահանջ ավանդ, այլ):

<u>**Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ**</u>	**Հաշվետու ժամանակաշրջան**	**Նախորդ ժամանակաշրջան**
Բանկի խորհրդին աշխատավարձ պարգևատրում		
Բանկի գործադիր մարմնին աշխատավարձ պարգևատրում		
Բանկի ներքին աուդիտին աշխատավարձ պարգևատրում		
Ընդամենը		

3.32 Ծանոթագրություն 32. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

Ծանոթագրություն 32-ում բացահայտվում է այն տեղեկատվությունը, որը շուկայի մասնակիցներին թույլ կտա էական տվյալների հիման վրա գնահատել տվյալ բանկի գործունեության ոլորտը, կապիտալը, ռիսկերը, ռիսկերի գնահատման գործընթացները, և հետևաբար՝ կապիտալի համարժեքությունը: Նմանատիպ տեղեկատվության բացահայտման նպատակն է պարզել, թե բանկի ղեկավարությունը որքանով է կարողանում ճիշտ գնահատել ռիսկերը:

Ի լրումն ՀՀՄՍ32-ով պահանջվող ֆինանսական ռիսկերի քանական վերլուծությունների վերաբերյալ բացահայտումների, պահանջվում է ներկայացնել տեղեկատվություն բանկի ռիսկերին ենթարկվածության աստիճանի մասին, բացահայտումներ ռիսկերի բոլոր կենտրոնացումների (օրինակ՝ ըստ արժույթի, գործընկերոջ, այլ) վերաբերյալ, և ինչպես է ղեկավարությունը որոշում այդպիսի ռիսկերի կենտրոնացումները:

Այս ծանոթագրությամբ ներկայացվում են ֆինանսական գործիքներով (այդ թվում՝ հետհաշվեկշռում հաշվառվող) գործառնությունների արդյունքում առաջացող ռիսկերին ենթարկվածության վերաբերյալ՝ բանկի ղեկավար աշխատակազմի համար պատրաստված ներքին տեղեկատվության վրա հիմնված, որակյալ բացահայտումներ, առնվազն.

1) բանկի գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերի վերաբերյալ,

2) ռիսկերի վերլուծությունը՝ ըստ առանձին ռիսկերի,

3) ռիսկերի կառավարման բանկի կողմից կիրառվող քաղաքականությունը, այն միջոցները և գործընթացները, որոնք բանկը օգտագործում է ռիսկերի գնահատման և կառավարման համար՝ ըստ առանձին ռիսկերի:

<u>3.32.1 Վարկային ռիսկ</u>

Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում են.

1) վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը,

2) վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները,

3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),

4) վարկային ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

5) վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Վարկային ռիսկի վերլուծություն

Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում է՝

1) յուրաքանչյուր տիպի ֆինանսական գործիքների գծով առկա վարկային ռիսկի առավելագույն չափը՝ հանելով արժեզրկման պահուստները, առանց հաշվի առնելու այդ ակտիվների

ապահովվածությունը և վարկային ռիսկը նվազեցնող գործիքները, որոնց նկարագրությունը տրվում է առանձին,

2) այն ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը, որոնք ստանդարտ են (օրինակ` նրանց վերլուծությունը ըստ վարկանիշների կամ վարկային ռիսկի խմբերի).

3) վարկային ռիսկի նվազեցման գործիքների, այդ թվում` ապահովության, նկարագրությունը, բնույթը և իրական արժեքը,

4) ստացված ապահովվությունը, որը վերահսկվում է բանկի կողմից,

5) այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք ժամկետանց են, սակայն արժեզրկված չեն,

6) վարկային ռիսկի բոլոր կենտրոնացումները (օրինակ` ըստ արժույթի, գործընկերոջ, այլ), և ինչպես է ղեկավարությունը որոշում այդպիսի ռիսկերի կենտրոնացումները:

Այս ծանոթագրությունում նաև ներկայացվում են վարկային պորտֆելի կառուցվածքի և կենտրոնացումների (ըստ գործիքների, տնտեսության ճյուղերի, ծագման, աշխարհագրական տարածաշրջանների, մեկ/փոխկապակցված վարկառուների, վարկի վերադարձման աղբյուրների, ապահովվածության (գրավի), այլ) վերլուծությունների արդյունքները:

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում					
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ					
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր					
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր					
Այլ ակտիվներ					
Ընդամենը ակտիվներ					
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ					
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և					

այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ					
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ					
Ընդամենը պարտավորություններ					
Զուտ դիրք					

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում					
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ					
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր					
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր					
Այլ ակտիվներ					
Ընդամենը ակտիվներ					
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ					
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ					
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ					
Ընդամենը պարտավորություններ					
Զուտ դիրք					

ՏՀԶԿ* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն :

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ներկայացվում են նաև ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության:

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների վերլուծությունը ըստ տնտեսության սեգմենտների և ռիսկայնության կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ /Միջին	Կասկածելի/ Բարձր	Անհուսալի

	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը	ռիսկային գումարը/ քանակը	ռիսկային գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. Արդյունաբերություն					
2. Գյուղատնտեսություն					
3. Շինարարություն					
4. Տրանսպորտ և կապ					
5. Առևտուր					
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ					
7. Ֆինանսական հատված					
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝					
8.1 անշարժ գույքի գրավով					
8.2 ավտոմեքենայի գրավով					
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր					
Դեբիտորական պարտքեր					
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր					
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում՝ երաշխիքներ ակրեդիտիվներ					

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ /Միջին ռիսկային	Կասկածե-լի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. Արդյունաբերություն					
2. Գյուղատնտեսություն					
3. Շինարարություն					
4. Տրանսպորտ և կապ					
5. Առևտուր					
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ					
7. Ֆինանսական հատված					
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝					
8.1 անշարժ գույքի գրավով					
8.2 ավտոմեքենայի գրավով					
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր					
Դեբիտորական պարտքեր					
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր					
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ					

թվում՝ երաշխիքներ ակրեդիտիվներ					

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ /Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին					
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)					
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					
5. Ընդամենը					

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ /Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին					
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					
5. Ընդամենը					

Վերոնշյալ վերլուծությունները կարող են ներկայացվել նաև գրաֆիկական պատկերմամբ:

Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում է նաև՝

1) վարկային պորտֆելի գրավով պաշտպանվածությունը (վերլուծություններ գրավի տեսակի, որակի, շուկայական պահանջարկի վերաբերյալ) այդ թվում՝ բացահայտվում է գրավի իրական արժեքը,

(բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ անելը հնարավոր չէ), բացահայտվում են տեղեկություններ այն կորուստների վերաբերյալ, որը բանկն ակնկալում է, որ կկրի գրավի արժեքի անբավարարության դեպքում,

2) վարկային պորտֆելում չապահովված ակտիվների մակարդակը,

3) վարկերի ծավալի ու աճի միտումները ըստ ժամկետանց, չաշխատող դասակարգված վարկերի և դրանց գծով կորուստների,

4) վարկային պորտֆելի պահուստավորումների համապատասխանությունը,

5) ֆինանսական շուկայի այլ գործիքների ծավալները և աճի միտումները (ռեպո պայմանագրերի, այլ),

6) համապատասխան աշխատակազմի առկայությունը,

7) վարկավորման գործընթացների արդյունավետության վերլուծությունը, ներառյալ՝ վարկերի վերլուծությունը, մոնիտորինգը, տրամադրված վարկերի նպատակային օգտագործման, ոչ ամբողջական փաստաթղթերի մոնիտորինգը, ժամկետանց և վերանայված պայմաններով վարկերի և տոկոսների մոնիտորինգը, գրավի արժեքի և որակի վերահսկումը, վարկերի և վարկային գծերի պարբերաբար վերանայումը, գրավի գնահատումը, գրավի պարտադիր ապահովագրումը և դուրս գրված վարկերի հավաքագրումը,

8) վարկային ռիսկերը հայտնաբերելու համապատասխան ազդակների առկայությունը,

9) ակտիվների, պարտավորությունների և պահուստների նկատմամբ ճիշտ հաշվապահական մոտեցման կիրառումը:

Ընդ որում, ներկայացվում են վելուծությունների ժամանակ օգտագործվող այնպիսի քանակական ցուցանիշներ, ինչպիսին են հետևյալ հարաբերակցությունները՝

10) չաշխատող վարկեր/ ընդհանուր վարկեր

11) չաշխատող վարկերի պահուստ/ընդհանուր կապիտալ

12) վարկերի գծով պահուստաֆոնդ/ընդհանուր վարկեր

13) հնարավոր կորուստների պահուստ/ չաշխատող վարկեր

14) (դուրսգրումներ – փոխհատուցումներ)/միջին ընդհանուր վարկեր - այս ցուցանիշը հաշվարկվում է նաև վարկերի առանձին խմբերի համար

15) փոխհատուցումներ/ նախորդ ժամանակաշրջանի համար վարկերից կորուստ

16) շահույթի ծածկման գործակից = (զուտ գործառնական եկամուտներ + պահուստի ստեղծման ծախսեր)/ վարկերից զուտ կորուստ

17) վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տոկոսային մարժա = (տոկոսային եկամուտ- տոկոսային ծախսեր – վարկերի գծով կորուստ)/վարկային ներդրումներ

18) խոշոր փոխառություններ/կապիտալ:

3.32.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում է շուկայական ռիսկի նկատմամբ զգայունությունը, որը ներառում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական պարամետրերի «հնարավոր փոփոխությունների» ազդեցությունը, այն մեթոդները և ենթադրությունները, որոնք արվել են տվյալ վերլուծության պատրաստման համար: «Հնարավոր փոփոխություններ» ասելով՝ նկատի ունենք այն տնտեսական միջավայրի դիտարկում, որում գործում է բանկը՝ գնահատելու համար, թե հաշվետու ժամանակաշրջանում ինչպիսի փոփոխություններ են հնարավոր: Ընդ որում, քիչ հավանական կամ ամենավատագույն սցենարները կամ «Ստրես-տեստինգը» հաշվի չեն առնվում:

Եթե նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանում շուկայական ռիսկի նկատմամբ զգայնության վերլուծության մեթոդներում և ենթադրություններում կատարվել են փոփոխություններ, ապա պետք է բացահայտվի այդ փոփոխությունների իրականացման պատճառները:

Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում է շուկայական ռիսկի բոլոր կենտրոնացումները (օրինակ՝ ըստ արժույթի, տնտեսության ճյուղերի, տարածաշրջանների, գործընկերոջ, այլ), և ինչպես է ղեկավարությունը որոշում այդպիսի ռիսկերի կենտրոնացումները:

Այս բացահայտումներում ներկայացվում են՝

1) շուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը,
2) շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները,
3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),
4) շուկայական ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,
5) շուկայական ռիսկի կարգավորումը՝ շուկայական ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները (օրինակ՝ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը):

Այս ծանոթագրությամբ ներկայացվում են շուկայական ռիսկի հիմնական բաղադրիչների՝ տոկոսադրույքի, արտարժույթի փոխարժեքի, կապիտալի գործիքների գնային տատանումներից առաջացող ռիսկերի վերլուծությունները: Վերլուծությունները կարող են ներկայացվել նաև գրաֆիկական պատկերմամբ:

Եթե առկա են այնպիսի գործոններ, որոնք ընդգրկված չեն զգայունության վերլուծության մոդելում, սակայն կարող են ազդել վերջնական արդյունքի վրա, ապա այդ փաստը լրացուցիչ բացահայտվում է:

Արտարժույթի ռիսկ

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

Հաշվետու ժամանակաշրջան.

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ				
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ				
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆին. ակտիվներ				
Այլ				
Ընդամենը ակտիվներ				
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ				
Պարտավորություններ հաճա-խորդների նկատմամբ				
Այլ պարտավորություններ				
Ընդամենը պարտավորություններ				
Զուտ դիրք				

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան.

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ *	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ				
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ				
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆին. ակտիվներ				
Այլ				
Ընդամենը ակտիվներ				
Պարտավորություններ				

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ				
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ				
Այլ պարտավորություններ				
Ընդամենը պարտավորություններ				
Զուտ դիրք				

* Ներկայացվում է «I խմբի արտարժույթի» կազմը:

** Ներկայացվում է «II խմբի արտարժույթի» կազմը:

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակների.

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակները	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆյուչերսային գործիքների գծով -պարտավորություններ - պահանջներ				
Ֆորվարդային գործիքների գծով - պարտավորություններ -պահանջներ				
Օպցիոնների գծով - պարտավորություններ - պահանջներ				
Սվոպերի գծով -պարտավորություններ -պահանջներ				
Այլ ածանցյալ գործիքների գծով - պարտավորություններ - պահանջներ				
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների				
Զուտ բաց դիրք*				

* նախորդ աղյուսակում ստացված «Զուտ դիրք» տողի տվյալներից հանվում են «Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների» տողի համապատասխան տվյալները:

Բանկը ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների ռիսկի կառավարման մեխանիզմները (օրինակ` առանձին արտարժույթների գծով բաց դիրքի և ընդհանուր բաց դիրքի գումարների սահմանաչափերի սահմանում, ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառում, այլ):

<u>Տոկոսադրույքի ռիսկ</u>

Տոկոսադրույքի փոփոխությունն ուղղակիորեն ազդում է բանկի տոկոսային ռիսկի, ակտիվների ու պարտավորությունների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Այդ պատճառով, ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետայնության վերլուծությունը թույլ է տալիս ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին վերլուծել բանկի տոկոսադրույքի ռիսկը և, հետևաբար, ակնկալվող օգուտները կամ վնասները:

Բանկը ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
Տեղաբաշխված միջոցներ	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝ -վարկեր -ավանդներ -ֆակտորինգ -լիզինգ -հետգնման պայմանագրեր -այլ												
Հաճախորդներին տրված վարկեր, փոխատվություններ, այդ թվում՝ - վարկեր - ավանդներ - ֆակտորինգ - լիզինգ - հետգնման պայմանագրեր - այլ												
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, այդ թվում՝ - երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ - կարճաժամկետ պարտք. գործիքներ												

- ավանդային հավաստագրեր - կապիտալի գործիքներ												
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր												
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ												
Ընդամենը												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝ - վարկեր - ավանդներ - ֆակտորինգ - լիզինգ - հետգնման պայմանագրեր - այլ												
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝ - ավանդներ - հետգնման պայմանագրեր - այլ												
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում՝ -փոխարկելի արժեթղթեր - հիփոթեքային պարտատոմսեր - այլ պարտատոմսեր - ստորադաս փոխառություններ												
Ներգրաված այլ միջոցներ												
Ընդամենը												
Զուտ դիրք												

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
Տեղաբաշխված միջոցներ	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝ - վարկեր - ավանդներ - ֆատկորինգ - լիզինգ - հետգնման պայմանագրեր - այլ												
Հաճախորդներին տրված վարկեր,												

փոխատվություններ, այդ թվում՝ - վարկեր - ավանդներ - ֆակտորինգ - լիզինգ - հետգնման պայմանագրեր - այլ											
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, այդ թվում՝ - երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ - կարճաժամկետ պարտք. գործիքներ - ավանդային հավաստագրեր - կապիտալի գործիքներ											
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր											
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ											
Ընդամենը											
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝ - վարկեր - ավանդներ - ֆակտորինգ - լիզինգ - հետգնման պայմանագրեր - այլ											
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝ - ավանդներ - հետգնման պայմանագրեր - այլ											
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում՝ -փոխարկելի արժեթղթեր - հիփոթեքային պարտատոմսեր - այլ պարտատոմսեր - ստորադաս փոխառություններ											
Ներգրաված այլ միջոցներ											
Ընդամենը											
Զուտ դիրք											

Բանկի կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝ - միջբանկային վարկեր - միջբանկային ռեպո - միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր				
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր				
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ				
Պարտավորություններ հաճա-խորդների նկատմամբ				
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

Գնային ռիսկ

Շուկայական գների փոփոխությունը մեծապես ազդում է ֆինանսական գործիքների արժեքի վրա, ընդ որում, այդ փոփոխությունները կարող են պայմանավորված լինել ինչպես առանձին արժեթղթերին կամ նրանց թողարկողներին հատուկ գործոններով, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող ընդհանուր գործոններով:

Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում են՝

1) գնային ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը,

2) գնային ռիսկին բանկի ենթարկվածության վերլուծությունները,

3) գնային ռիսկի կառավարման մեխանիզմները:

3.32.3.Իրացվելիության ռիսկ

Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում են.

1) իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը,

2) իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը,

3) իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

4) իրացվելիության ռիսկի կարգավորումը՝ իրացվելիության ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Ի լրումն ՀՀՄՍ30-ի պահանջի՝ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետների բացահայտումներից բացի անհրաժեշտ է բացահայտել իրացվելիության ռիսկի կառավարման բանկի կողմից օգտագործվող մեթոդները:

Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում է բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների: Ընդ որում, լողացող վճարումով և ֆիքսված ստացումով տոկոսային սվոպերը ժամկետայնության վերլուծության ժամանակ ընդգրկվում են զուտ գումարով, միայն, եթե դրամական հոսքերի փոխանակումը տեղի է ունենալու զուտ հիմունքով: Իսկ արժութային սվոպը ժամկետայնության վերլուծության մեջ ընդգրկվում է համախառն դրամական հոսքերով:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է							
	Ժամկետանց	Ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի	Անժամկետ	Ընդամենը
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում										
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ										
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ										
Արժեթղթեր, այդ թվում՝ - առևտրային նպատակով պահվող - վաճառքի համար մատչելի - մինչև մարման ժամկետը պահվող - ռեպո համաձայնագրով վաճառված										
Այլ պահանջներ										
Պայմանագրային պահանջներ**										
ԸՆԴԱՄԵՆԸ										
Այդ թվում՝ I խմբի արտարժույթով										
II խմբի արտարժույթով										
Այդ թվում՝ Փոփոխվող տոկոսադրույքներով										
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով										
Անտոկոս										
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ										
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝ - ցպահանջ ավանդներ - ժամկետային ավանդներ - այլ										
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										
Այլ պարտավորություններ										
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ										
Պայմանագրային պարտավորություններ***										
ԸՆԴԱՄԵՆԸ										
Այդ թվում՝ I խմբի արտարժույթով										
II խմբի արտարժույթով										
«Խոշոր» պարտավորություններ*										
Այդ թվում՝ Փոփոխվող տոկոսադրույքներով										
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով										
Անտոկոս										
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք										
Այդ թվում՝ I խմբի արտարժույթով										
II խմբի արտարժույթով										
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար										
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար										
Կուտակային իրացվելության ճեղքվածք										

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է							
	Ժամկետանց	Ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի	Անժամկետ	Ընդամենը
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում										
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ										

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ										
Արժեթղթեր, այդ թվում՝ - առևտրային նպատակով պահվող - վաճառքի համար մատչելի - մինչև մարման ժամկետը պահվող - ռեպո համաձայնագրով վաճառված										
Այլ պահանջներ										
Պայմանագրային պահանջներ**										
ԸՆԴԱՄԵՆԸ										
Այդ թվում՝ I խմբի արտարժույթով										
II խմբի արտարժույթով										
Այդ թվում՝ Փոփոխվող տոկոսադրույքներով										
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով										
Անտոկոս										
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ										
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝ - ցպահանջ ավանդներ - ժամկետային ավանդներ - այլ										
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով										
Այլ պարտավորություններ										
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ										
Պայմանագրային պարտավորություններ***										
ԸՆԴԱՄԵՆԸ										
Այդ թվում՝ I խմբի արտարժույթով										
II խմբի արտարժույթով										
«Խոշոր» պարտավորություններ*										
Այդ թվում՝ Փոփոխվող տոկոսադրույքներով										
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով										
Անտոկոս										
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք										
Այդ թվում՝ I խմբի արտարժույթով										
II խմբի արտարժույթով										
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար										
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար										
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք										

* ««Խոշոր» պարտավորություններ» տողում լրացվում են բոլոր այն պարտատերերի նկատմամբ բանկի պարտավորությունների (ներառյալ՝ տոկոսագումարները) գումարները, որոնց անհատական պահանջների հանրագումարները բանկի նկատմամբ գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5% սահմանաչափը՝ առանց հաշվի առնելու փոխկապակցվածությունը:

** «Պայմանագրային պահանջներ» տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

*** «Պայմանագրային պարտավորություններ» տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

Ճեղքվածքը բացասական լինելու դեպքում անհրաժեշտ է բացահայտել ճեղքվածքի ֆինանսավորման աղբյուրները և դրանց արժեքը:

3.33 Ծանոթագրություն 33. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Ծանոթագրություն 33-ում ներկայացվում են կապիտալի վերաբերյալ բացահայտումներ, այդ թվում՝

1) կարճ քանակական տվյալներ այն գործիքների վերաբերյալ, որոնք բանկը վերաբերում է կապիտալին,

2) արդյո՞ք բանկում առկա են կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ, նպատակներ, և որոնք են այդ պահանջները, նպատակները, և արդյո՞ք բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար ղեկավարության կողմից սահմանված ներքին պահանջները և եթե ոչ, ապա որոնք են այդ խախտման, չկատարման հետևանքները, արդյունքները:

3) արդյո՞ք բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները և եթե ոչ, ապա որոնք են այդ խախտման, չկատարման հետևանքները, արդյունքները:

Այս մասով՝ ծանոթագրություն 33-ում ներկայացվում են ԿԲ կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները, կապիտալի համարժեքության նորմատիվի ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ:

Եթե ԿԲ կողմից սահմանվել են խստացվող պահանջներ, ապա բանկը պետք է ներկայացնի կապիտալի համարժեքության խստացված նորմատիվների պահպանման ուղղությամբ բանկի կողմից ձեռնարկվելիք քայլերը:

Ծանոթագրություն 33-ում ներկայացվում են ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային

պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ Բազելի ռիսկի կշիռների դասերի:

3.34 Ծանոթագրություն 34. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

Ծանոթագրություն 34-ում ներկայացվում են ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումը և ներկայացումը» պահանջների համաձայն, այդ թվում՝

1) ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ բանկի կողմից օգտագործվող մեթոդներն ու գնահատումները (էական վարկածները/ենթադրությունները)՝ ինչպես նաև հետևյալ բացահայտումները՝

ա. արդյո՞ք իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների, թե գնահատման մոդելների հիման վրա,

բ. եթե իրական արժեքը որոշվում է գնահատման մոդելի հիման վրա, ապա արդյո՞ք գնահատման մոդելը օգտագործում է այնպիսի վարկածներ, որոնք հիմնված չեն շուկայական գների և փոխարժեքների վրա, եթե այո, ապա բացահայտվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության մեջ արտացոլված այդպիսի ակտիվների վերագնահատումից ստացված եկամուտները,

2) տեղեկատվություն այն ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ հավաստիորեն որոշել, այդ թվում՝

ա. պատճառների բացատրությունը (թե ինչու հնարավոր չէ հավաստիորեն որոշել այդ ակտիվների իրական արժեքը),

բ. նկարագրությունն այն մասին, թե բանկն ինչպես է մտադրված տնօրինել այդ ակտիվները:

Ընդ որում, իրական արժեքի գնահատման ժամանակ բանկի կողմից օգտագործվող մեթոդները և գնահատումները պետք է ներկայացվեն առնվազն հետևյալ խմբավորմամբ.

գ. կարճաժամկետ մարման պայման ունեցող այնպիսի ֆինանսական գործիքների համար, ինչպիսիք են կանխիկ դրամական միջոցները, մնացորդները ՀՀ ԿԲ-ում, այլ բանկերի և հաճախորդների նկատմամբ պահանջները և պարտավորությունները,

դ. երկարաժամկետ մարման պայման ունեցող գործիքների համար,

ե. վարկային պորտֆելի համար, այդ թվում՝ վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդի գնահատման համար:

Այս ծանոթագրությամբ բացահայտվում են նաև այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով: Ընդ որում, բացահայտվում են պատճառները և բերվում են փաստարկներ, որոնք յուրահատուկ են տվյալ ակտիվին և կառավարման մարմինների համար հիմք են հանդիսանում եզրակացնելու, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը կփոխհատուցվի:

3.35 Ծանոթագրություն 35 «Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Համաձայն ՖՀՄՍ 7-ի՝ ծանոթագրություն 35-ում ներկայացվում են՝

1) կանխատեսվող գործարքների նկարագրությունը, ներառյալ այն ժամանակահատվածը, երբ դրանք ակնկալվում է, որ կկատարվեն,

2) հեջավորման գործիքների նկարագրությունը,

3) ցանկացած հետաձգված կամ չճանաչված շահույթի (այլ եկամտի) կամ կորստի գումարը և որպես եկամուտ կամ ծախս ճանաչելու ակնկալվող ժամանակը:

3.36 Ծանոթագրություն 36. «Ապաճանաչում»

Համաձայն ՀՀՀՀՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումը և ներկայացումը» ստանդարտի 54-րդ հոդվածի պահանջի՝ ծանոթագրություն 36-ում անհրաժեշտ է բացահայտել այն դեպքերը, երբ փոխանցված ակտիվը ամբողջությամբ կամ դրա մի մասը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին, կամ երբ առկա է «շարունակվող մասնակցություն»:

3.37 Ծանոթագրություն 37. «Գրավադրված ակտիվներ»

Ծանոթագրություն 37-ում բանկը բացահայտում է ապահովված պարտավորությունների ընդհանուր գումարը և գրավադրված ակտիվների բնույթն ու հաշվեկշռային արժեքը, գրավի տրամադրման պայմանները:

3.38 Ծանոթագրություն 38. «Ընդունված գրավ»

Ծանոթագրություն 38-ում բանկը բացահայտում է գրավով ապահովված ակտիվների ընդհանուր գումարը, որպես գրավ ընդունված այն ակտիվների իրական արժեքը, բնույթը, պայմանները, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել նույնիսկ հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

3.39 Ծանոթագրություն 39. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Ծանոթագրություն 39-ում բացահայտվում են այն պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը և հիմնական պայմանները, որոնց գծով պայմանագրային պարտավորությունները բանկի կողմից խախտվել են: